Poštnina plačana v gotovini. Leto LXI V Ljubljani, v sredo 24. maja 1933. Štev. 118 Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 1349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pakt štirih

Včeraj smo priobčili daljšo vest iz Ženeve, da se je med italijansko vlado na eni ter med veleposlaniki Francije, Anglije in Nemčije — slednjo je zastopal tudi Hitlerjev osebni zaupnik, pruski ministrski predsednik Göring — na drugi strani, dosegel načelni sporazum glede sklenitve pakta med štirimi evropskimi velesilami. Dogodek je velik, posledice so dalekosežne. Prav je če se vsa pozornost posveti diplomatskemu delovanju v italijanski prestolici, ker predstavlja v impozantni verigi mednarodnopolitičnih pogajanj, ki jih doživljamo, najmočnejši člen, na katerega se obeša usoda razorožitvene konference v Ženevi in uspeh mednarodne gospodarske konference, ki je naznanjena za 12. junij v angleški prestolici.

Sedanji načrt pakta štirih velesil je prav za prav že druga, če ne tretja izdaja, zelo spremenjena, pomnožena in izbrušena izdaja najprvo od MacDonalda v jesenskem zasedanju Zveze narodov v surovi obliki podane zamisli o evropskem kuratoriju, ki bi v duhu sodobnega razpoloženja za krepke kretnje prevzel usodo Evrope izključno v svoje diktatorske roke. Italijanski prvi minister Benito Mussolini je to idejo v zimskih mesecih in z diskretno pomočjo angleškega veleposlanika sir Eric Grahama temeljito prouči! ter 18. marca, ko sta angleški prvi minister Ramsay MacDonald in njegov zunanji minister sir John Simon izstopila iz aeroplana v Ostiji, oba angleška državnika, še bolj pa seveda evropsko javnost presenetil s konkretnim načrtom o sporazumu med štirimi velesilami glede skupne rešitve vseh velikih političnih in gospodarskih problemov, ki pretresajo Evropo sedaj in bi jo utegnili vznemirjati skozi bodočih 10 let.

Rimski pakt — tako namreč smo takrat imenovali Mussolinijev načrt — je izzval povsod nezadovoljnost, ker je morda hote naivno, kar se drugače imenuje tudi predrzno, odprl vprašanje revizije mirovnih pogodb, ki pa naj bi se ne izvršila na ozemlju štirih velesil-podpisnic tega pakta, ampak na živem telesu malih držav, pri čemur se naj razumejo države Male zveze in Poljska. Reakcija je bila viharna. Po državah Male zveze je treskalo, na Poljskem je grmelo. Francija je začutila bodalce in stopila v pozor, Anglija je kazala nedoločno indigniranost in svetovala zmernost, Nemčija je zavihtela bojno kopje. Takoj 1. aprila je MacDonald, prvi med vsemi državniki predložil Mussoliniju drugo besedilo sporazuma štirih, ki je odstranilo domala vso hrapavost načrta 18. marca. Štiri dni pozneje, 10. aprila je prispel v Rim, obdan od vročega odobravanja »malih držav«, francoski protipredlog, ki je imel namen odstružiti od originala vse grče, ki so preveč bodle v oči narode Male zveze in Poljsko. Francoski protipredlog je povdaril vso iskreno pripravljenost Francije, da sodeluje pri imenovanem sporazumu, kjer se bodo velesile brigale le za »svoje lastne zadeve« pod pogojem seveda, da se bo pristopilo k reviziji mirovnih pogodb, o kateri govori člen 19 pakta Zveze narodov, le v duhu členov 10 in 16 istega pakta, ki govorijo o nedotakljivosti državnega ozemlja, o politični suverenosti držav in naštevajo tudi kazni, s katerimi se bo postopalo proti državi, ki se je pregrešila proti eni ali drugi teh določb pakta Zveze narodov.

Nemčija, ki je stavila velike nade v politični eliksir, ki ga je skuhal Mussolinijev laboratorij, je opazovala to prilivanje britanske in francoske vode z užaljenimi čuvstvi ter je takoj 22. aprila podregala v Rimu, da si naj Italija ne pusti pokvariti prvotnega predloga od 18. marca. Za enkrat ni znano, koliko je Mussolini vpošteval Hitlerjeve želje, pač pa zna biti res, da je sporazumno z angleško ambasado v Rimu le hotel nekoliko popiačati pridni govor nemškega kanclerja 17. maja, sestavljen zopet po nasvetih Anglije in Italije, ter v novi izdaji svojega načrta prezreti nekatere predloge francoske vlade, tako da je Francija, nič pozneje kakor v torek, 18 maja, zavrnila en bloc vse spremembe, ki jih je v imenu Mussolinija brzojavil svoji vladi v Parizu francoski veleposlanik v Rimu, Henri de Jouvenel. Ker je včerajšnja vest o doseženem sporazumu izrecno povdarjala pristanek francoskega veleposlanika, je sum upravičen, da je italijanska vlada dogovorno z Göringom in sir Eric Grahamom svoj načrt še enkrat spremenila tako, da je v glavnem vodila račune o francoskih pomislekih in tako dosegla načelni pristanek Pariza.

Sedaj pa nastane vprašanje, kakšno stališče naj zavzamemo mi, kajti, mala država, velika država, pri tako pomembnem mednarodnopolitičnem dogodku nam ne bo nihče zameril, če imamo svoje mnenje. Ali se naj veselimo tega pakta, ki je bil toliko spremenjen, da je nanj lahko vsaj v načelih pristala naša zaveznica? Veselimo se tega pokreta lahko v toliko, ker predstavlja važno etapo na poti proti zvezi evropskih narodov, ideal, za katerega so se poleg Brianda navduševale in se še navdušujejo vse evropske države. Pri tem pa v razigranosti ne bomo pretiravali, ker je temeljna tendenca sporazuma med štirimi velesilami naperjena kolikor toliko proti Franciji, naši zaveznici, in neposredno proti nam, kot zaveznikom Francije. Ali se naj zaradi tega vdajamo strahu pred bodočnostjo? To bi bilo še manj na mestu, ker bi prvič napravljalo vtis, da ne zaupamo udarni sili Jugoslavije, drugič bi pa razodevalo obupno nepoznavanje sodobnega psihološkega razpoloženja evropskih narodov. Tako na nič pa nismo, da bi si smel drzniti vsakdo, da amputira po našem telesu. Mar ne? Potem imamo Malo zvezo, potem imamo Poljsko, potem imamo še Rusijo, torej ogromne svetove in mase ljudstva, ki se ne bodo prostovoljno ponujali na žrtvenik na ljubo morebitnim kapricam kakšne članice sporazuma štirih velesil! Zakaj bi se torej vznemirjali ali boljše rečeno, pustili vznemirjati, gledali okrog sebe z nezaupanjem, mesto da bi vzidani v nepremagljivost naših pravic in v ljubezen do naše domovine z dostojanstvom zrli na vse te dogodke, ki bodo, v kolikor so morebiti nevarni, le konsolidirali notranjo odporno moč vseh držav, ki čutijo, da so po anglo-italo-nemških eksperimentih le nekoliko ogrožene.

Sicer pa nas revizionizem prav nič ne plaši. Zakaj tudi? Mi namreč popolnoma resno računamo s tem, da bomo v danem trenotku, tudi v primeru, ki ga oznanja ameriški državni tajnik Cornell Hull, govoreč o povratku na program Wilsonovih točk o samoodločbi narodov, pripravljeni, da predložimo svoje račune, ki še niso likvidirani. Ako se ne motimo, obstoja v Istri neka »Wilsonova črta« in naši primorski Slovenci niso nikdar smeli odločevati sami o sebi, samoodločba na Koroškem pa je bila korumpirana ne malo po zaslugah italijanskega komisarja princa Borghese. Če bo sporazum štirih odprl vprašanje revizije mirovnih pogodb, bomi mi, vsaj tako si tolmačimo našo patriotično dolžnost, prvi ploskali ter se do zadnjega zgrnili okrog one jugoslovanske vlade, ki bo v imenu jugoslovanskega kralja in države šla za zeleno mizo zahtevat one Jugoslovane, ki so nasilno ostali izven narodne države Jugoslavije, v katero se vsi brez pridržka želijo vrniti.

Mi se torej ne smemo spraviti iz ravnotežja, posebno ne, ker razumemo popolnoma upravičeno težnjo Mussolinija, da se mu dá v kakšnem svečanem mednarodnem aktu nedolžno priznanje za njegovo desetletno delovanje, kajti potem smemo bolj kot kedaj pričakovati, da bo s paktom, ki bo nosil njegovo ime, in s zlatim peresom, s katerim ga bodo podpisali, šel tja, kamor so šli državniki Lokarna in Kellogovega papirja — v zasluženo uživanje mednarodnega spoštovanja. Zgodovina bo šla pa svojo pot naprej. Če bomo ostali trdni v optimizmu in dosledni v svojih življenjskih ciljih, na nas male narode, ne bo pozabila.

K vprašanju katoliške cerkve v Nemčiji

Hitler ne želi boja s katoliško Cerkvijo

Razpust organizacij - casus belli

München, 22. maja.

Po Hitlerjevi Nemčiji gre, kakor znano, val navdušenja za izravnanje vsega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja pod kljukastim križem. Toda zdi se, da je Hitler izenačevalni pohod, ko bi imele priti na vrsto tudi katoliške organizacije, zaenkrat zavrl. **To ne bo toliko posledica zmernega političnega zadržanja centruma, kolikor odločne in nedvoumno izražene volje vsega katoliškega nemškega episkopata, da bi razpust katoliških prosvetnih in mladinskih organizacij smatrali za casus belli za vojno napoved katoliški cerkvi. Kajti, če se katoličanom pusti neko nadzirano svobodo samo še v zakristiji in cerkvi, potem to ni več svoboda polnovrednega državljana ampak njeno grobo zatiranje v prvobitnih naravnih pravicah.**

Katoličizem - varuh in opora države

Morda pa na voditelje narodnosocialnega gibanja ni vplival samo strah pred kulturnim bojem in negotovim potekom in koncem, ko bi si pri vseh težavah, ki jih imajo doma in v zunanjem svetu postavili proti sebi še strnjeno fronto katoliške Cerkve — **verjetno je, da je prodrlo boljše spoznanje in uvidevnost, da more biti katolicizem s svojimi prosvetnimi in kulturnimi organizacijami najboljši zaveznik države in vlade, ki se hoče boriti za narodni preporod proti razjedajoči korupciji med mladino, kakor tudi proti organiziranemu materializmu in komunizmu.**

Postanica kardinala Bertrama

Skratka, nameravana razpustitev katoliških mladinskih in prosvetnih organizacij se ni izvedla in ravno te dni je kardinal dr. Bertram iz Breslava izdal okrožnico, v kateri pravi, da more v sporazumu z vlado in državnim kanclerjem Hitlerjem katoliškim organizacijam sporočili,

da naj nemoteno in pogumno naprej delujejo v svojih društvih. Nobenega vzroka ni za malodušnost in boječnost, nasprotno, organizacijsko delo naj se vrši še z večjo vnemo na istih katoliških osnovah kot doslej.

Kardinal Bertram potem dobesedno nadaljuje:

»V sporazumu s sedanjo državno vlado govorim, ko vam sporočam: Nova vlada ni le voljna, da katoliško cerkev tolerira, ampak polaga veliko važnost na to, da cerkev razvije vse svoje organizatorične žile v ljudskem javnem življenju, predvsem v boju proti brezboštvu, boljševizmu, marksizmu in zlasti proti nenravnosti in razbrzdanosti. Vlada nima namena potisniti cerkev v zakristijo, ampak želi, da razvije vse svoje duhovne in duševne sile v istem stremljenju, ki ga država s svojo politično močjo zasleduje.

Za takšno delo nam ni treba novih pobud. Katoliška duhovščina in episkopat se z leta v leto obračajo na vse kroge naroda in jih pozivajo na boj proti brezboštvu in svobodomiselstvu, proti marksizmu in cerkvi sovražnemu socializmu ter komunizmu, proti javni nemorali in zastrupljanju družinskega življenja, v prvi vrsti pa seveda nismo nikdar pozabili poudariti važnost krščanske vzgoje mladine.«

Kardinal Bertram zaključuje svojo okrožnico s svojim sporočilom:

»Katoliškim mladinskim, moškim in ženskim organizacijam, katoliškim stanovskim društvom naj služi v pomirjenje, ako jim iz pisma državnega kanclerja Hitlerja od 28. aprila 1933 sporočam razveseljivo zagotovilo, da vlada njihovega delovanja ne bo ovirala, če bodo ostala na svojem delovnem področju. Vlada si z obema nemškima veroizpovedíma ne želi konfliktov ampak odkritega sodelovanja v korist države in obeh cerkva.«

Zanimiva izvajanja „Osservatore Romano"

Katoličani podpirajo vsak režim, ako spoštuje pravice Cerkve

V tej zvezi so zanimiva izvajanja vatikanskega glasila »Osservatore Romano« (št. 117), kjer člankar govori o zadržanju nemških katoličanov do nove vlade in jih brani očitka kapitulacije.

»Stvar nikakor ni nova, da katoličani iz domovinske ljubezni sodelujejo. **Oni morejo podpirati vsak režim, samo da respektira pravice cerkve, garantira za mir in je narodnemu občestvu v korist.**« V teh treh točkah je lapidarno formuliran program za možno sodelovanje katoličanov pri kakem režimu.

Vatikansko glasilo nadalje izvaja po smislu okrožnice nemških škofov: Škofje so izrazili pripravljenost katoličanov, da pod gornjimi pogoji sodelujejo. Da hoče vlada zgraditi državo na krščanskih temeljih in živeti s cerkvijo v prijateljstvu, je treba z odobravanjem vzeti na znanje. Toda sila sama ne zadostuje in smatrali bi za nasilje, ko bi se hotelo ustanoviti državno cerkev, kakor nekateri hočejo. Vera in cerkvena disciplina je izključna zadeva cerkve. Kdor bi posegal na to polje, bi gotovo samo škodoval... Narodna obnova je tudi stvar pravičnosti in vestnosti. Vsi morajo biti pred zakonom enaki v kolikor sodelujejo z ljudstvom in državnimi oblastmi. Kakor se obsojajo izjemni zakoni proti Nemcem v inozemstvu, tako je tudi doma vsaka neenakost državljanov pred zakoni nedopustna, posebno, če gre za poštene, marljive in neoporečne uradnike. Izjava škofov končuje z zahtevo po ohranitvi družinske avtoritete, konfesionalnih šol in katoliških mladinskih organizacij.«

Od teh zahtev katoličani tudi v Nemčiji niso in gotovo tudi ne bodo odstopili. Ako so narodni socialisti toliko pametni, da bodo pravice Cerkve respektirali in se ne vdali ekstremnim strujam, ki so v stranki, jim je treba samo čestitati, ker bo to zlasti v konfesionalno neenotni državi le v korist državi in narodni skupnosti. Dr. W.

Namen Hitler-Mussolinijeve igre:

Izolirati Francijo

(Od našega pariškega informatorja)

Pariz, 23. maja.

Francija pred težkimi nalogami

Še nikoli po letu 1918 francoska diplomacija ni stala pred tako težko nalogo kakor sedaj. Francoska diplomacija je zaradi Hitlerjevega govora v nemškem državnem zboru, v katerem se je nemški Führer potem, ko je leta in leta oznanjal maščevanje zaradi poraza v svetovni vojni, čez noč prelevil v najmiroljubnejšega državnika sveta, prišla v veliko zadrego. Če se spominjate, da sem Vam že ob priliki Hitlerjevega govora sporočil, da je bil ta govor plod sporazuma med Hitlerjem in Mussolinijem, potem lahko sklepate, kdo je bil tisti, ki je francosko diplomacijo spravil v tak položaj.

Odkod nemški preobrat v Ženevi

Mussolini je Hitlerju jako dobro svetoval: Nemčiji neprijazno razpoloženje v Angliji in v Ameriki, kjer so Hitlerju najbolj zamerili njegovo protižidovsko gonjo in brutalno preganjanje demokratskih elementov, pa tudi njegove in njegovih prijateljev grožnje, da si bo Nemčija pomagala sama, ako ji velesile ne dovolijo enakopravnega položaja, se je po njegovem miroljubnem govoru v Reichstagu čez noč spremenilo naravnost v navdušenje. Kako zelo Führerja vodi Mussolini, se razvidi posebno jasno iz instrukcij, ki jih je po Hitlerjevem govoru dobil nemški delegat na razorožitveni konferenci Nadolny. Dočim je namreč Nadolny še nedavno zavzemal stališče, da se morajo ali vse velesile razorožiti do tiste stopnje, ki jo zavzema nemška oborožitev po omejitvah versaillskega miru, ali pa se bo Nemčija sama oborožila do iste stopnje, na kateri je danes francoska vojna moč, in je v tem smislu odklanjal tudi MacDonaldov razorožitveni predlog (da se naj uniči vse napadalno orožje) — je sedaj Nadolny naenkrat vseskozi pristal na MacDonaldov načrt in je v nekaterih točkah šel celo preko njega! Tudi ta taktika je očividno inspirirana od Italije, ki je prva med vsemi velesilami v Ženevi brezpogojno sprejela MacDonaldov načrt.

Ofenziva proti Franciji

Namen Mussolini-Hetlerjeve igre je popolnoma jasen: izolirati Francijo. Francoski politiki so se bili zadnje čase že skoro popolnoma udali lepi iluziji o enotni fronti treh svetovnih velcdemokracij. Toda to idejo sta jim sedaj italijanski in nemški diktator temeljito pokvarila. Zakaj sovražnik je naenkrat izginil popolnoma s pozorišča in na njegovo mesto je stopila Nemčija v popolnoma novem kostumu. Ta Nemčija se je sedaj popolnoma identificirala z MacDonaldovim razorožitvenim programom in principi Rooseveltove poslanice, tako da bi Francija, ako bi ostala pri svojih (stvarno globoko utemeljenih) pomislekih in pridržkih, ostala popolnoma osamljena in ne bi bilo ničesar lažjega za Nemčijo, kakor dokazati tudi pred ženevskim forumom, kar njeni publicisti dokazujejo že petnajst let po svojih glasilih, da je namreč edini in pravi sovražnik miru v Evropi Francija in da le na Francijo pada odgovornost, če se bo razorožitvena konferenca razšla brez rezultata.

Revizija, zakaj, kje?

Da se je ta rafinirana sprememba nemške politike skuhala v Rimu, dokazuje tudi dejstvo, da je Göring odpotoval v Rim, kjer so njegove sestanke z Mussolinijem fašistični listi komentirali kot izredno važno diplomatično dejstvo. Mussolini je svojčas Hitlerju zelo zameril, da je s svojimi skrajno neprevidnimi in vehementnimi nastopi pomagal, da se je njegov načrt direktorija štirih evropskih velesil ponesrečil. Tedaj je izgledalo, kakor da je Mussolini že popolnoma resigniral na to, da bi se tak direktorij sploh kdaj ustvaril in se lotil tiste stvari, ki je Mussoliniju najbolj pri srcu, namreč postopne revizije mirovnih pogodb. Zakaj ničesar drugega ne namerava Mussolini kakor samo to! On mora izpolniti, kar je obljubil Madjarski in Bolgariji pa tudi Nemčiji. Kajti le na ta način je mogoče oslabiti Francijo in njene zaveznike in ustvariti v Evropi tak položaj, da bo Italija v resnici zavzemala v srednji Evropi tako dominantno mesto, kakor ga Mussolini obljublja Italijanom že celih deset let. Tudi do kolonij bo Italija prišla samo na ta način. Zato je razumljivo, da je Mussolini Hitlerju zelo zameril njegovo neprevidno in nepremišljeno politiko, ki v očeh Anglije ni kompromitirala samo nemškega režima, ampak tudi Mussolinijevo politiko. Nevolja Mussolinija je prišla do vrhunca, ko je nemški režim grozil v pestjo tudi Avstriji, da jo bo pohodil, ker se brčeca ni zavedal, da taka grožnja pomeni obenem tudi grožnjo Italiji, ki stoji na Brennerju in ki smatra neodvisnost združene Avstrije in Madjarske kot neobhodno bariero zoper obnovitev velike Nemčije od Balta do Adrije.

Rim in Berlin prijatelja za ceno neodvisne Avstrije

Zato so bila prizadevanja italijanske diplomacije v zadnjem času haperjena v celoti na to, da se Hitler odreče Anschlussu in da se prikupi anglosaškemu svetu, ki ga je bil tako brutalno od sebe odbil. Mussolini je Hitlerju izjavil, da bo Italija pustila vse svoje revizijske zahteve pasti in da se bo desinteresirala tudi za najbolj upravičene zahteve Nemčije glede spremembe njenih meja, ako Hitler ne bo svoje politike popolnoma preokrenil. Hitler je zahtevam oziroma nasvetom duceja sledil, nakar je bil Göring povabljen v Rim, kjer je od Mussolinija sprejel dar za to, ker je Hitler tako hitro in voljno sledil nasvetom Italije. Hitler je bil namreč že večkrat podrezal v Rimu, da naj Italija ne pusti pasti svojega načrta o direktoriju štirih velesil, zlasti ne ideje o reviziji versaillske, neuillske in saintgermainske mirovne pogodbe. Mussolini je sedaj, ko se je Hitler uklonil njegovemu stališču glede Avstrije in glede oborožitve, Hitlerja honoriral s tem, da je zopet privlekel iz žepa pakt četvorice!

Francija se ne da begati

Francoska diplomacija čisto dobro ve, kaj Mussolini s tem paktom namerava. Istotako tudi ve, da Hitlerjev preokret v razorožitvenem vprašanju ni odkritosrčen. Toda ona mora biti skrajno previdna, da ne bi mogla pasti na njo niti senca očitka, ako bi se razorožitvena konferenca kljub vsemu temu izjalovila. Treba je počakati, kako se bo Hitler zopet preokrenil, kakor hitro bo videl, da mu tudi njegova najnovejša taktična poteza ne bo pomagala do cilja. Zato mora Francija izjaviti svoj načelen sporazum k ideji intimnega sodelovanja štirih ve-

lesil v svrho miru in sprejeti tudi MacDonaldov razorožitveni predlog — čas za njen nastop bo prišel šele, ko se bo izkazalo, da Nemčija noče dati tistih političnih garancij za varnost Francije in njenih zaveznikov, ki so nujno potrebne, če naj Francija in njeni zavezniki uničijo ves svoj dragoceni vojni materijal, kakor to zahteva predlog angleškega premiera. Z eno besedo, Francija se v Ženevi ne bo pustila izolirati po nobenih diplomatičnih igrah, ampak bo mirno počakala, da se pokaže in sama razgali vsa neiskrenost nemške in italijanske politike.

Sicer pa Vam moram sporočiti, da pakt četvorice nikakor še ni sklenjena stvar in da tozadevni razgovori še niso končani.

Italijani že razočarani

Resolucija vel. fašističnega sveta

Dočim so fašistični listi dosedaj vsak še tako mali uspeh Mussolinijeve diplomacije razpihovali v veliko zmago, se zdaj splošno opaža, da so njihovi komentarji k razgovorom o paktu četvorice nenavadno skromni in niso nameščeni niti na prvo mesto.

Vsi današnji italijanski listi prinašajo na prvi strani nek članek Mussolinija o zmagah italijanskega orožja v svetovni vojni in šele potem pišejo o diplomatičnih pogajanjih v Rimu, poudarjajoč, da pakt četvorice še ni sklenjen.

Tudi govor podtajnika Suvicha o mednarodnem položaju v poslanski zbornici 22. maja je v pogledu pakta zelo redkobeseden, dasi se je splošno pričakovalo, da bo temu dogodku posvetil največjo pozornost. Še bolj značilno je to, da se je prvotno smatralo kot izven vsakega dvoma, da bo ta govor imel Mussolini sam.

Tudi izjava **velikega fašističnega sveta, ki se je zbral 22. maja zvečer pod predsedstvom Mussolinija, ki je imel referat o mednarodnem položaju, je zelo rezervirana. Mussolini je izjavil, da se je politično ozračje Evrope po poslanici Roosevelta in govoru Hitlerja znatno izboljšalo, nakar je veliki svet sklenil resolucijo, v kateri značilno pravi, da mora italijanski narod polagati vse svoje nade v prvi vrsti na svojo lastno moč.**

Iz tega diplomatični krogi sklepajo, da mednarodni položaj nikakor še ni tako razjasnjen, kakor bi bilo sklepati iz skrajno optimističnih glasov iz anglosaškega sveta.

Stališče držav Male zveze

Budimpešta, 23. maja. ž. Posebni dopisnik iz Ženeve javlja »Az Estu«, da so ministri držav Male zveze imeli včeraj posvetovanje o paktu štirih velesil in sklenili, da vložijo protest, ker Mala zveza ni bila niti pozvana niti informirana o pogajanjih štirih velesil. Posvetovanje zastopnikov držav Male zveze je trajalo pozno v noč, nakar je bila skupna večerja, katere pa se je udeležil tudi predsednik razorožitvene konference Henderson. Nato se je razgovor nadaljeval. Sklenjeno je bilo, da bo na današnji seji v imenu držav Male zveze sporočil romunski zunanji minister Titulescu skupno stališče in vložil protest že radi tega, ker Mala zveza ni bila pravočasno obveščena o pogajanjih, ki so se vodila v Rimu. Dopisnik »Az Estu« je vprašal Normana Dawisa tudi o vprašanju revizije. Ameriški delegat je izjavil, da noče dati nobenih informacij o tej zadevi. Rekel pa je, da morajo vprašanje revizije proučiti interesirane države med seboj, ker Združene države na tem vprašanju nimajo nobenega interesa.

Poljska noče pakta

Varšava, 23. maja. tg. **Oficiozna »Gazeta Poljska« izjavlja: »Tudi če bi se pakt četvorice odrekel temu, da bi vsiljeval svojo skupno voljo proti katerikoli drugi državi, je pakt četvorice brez vsebine in bi kot varanje javnega mnenja še povečal obstoječi kaos. Poljska bo zase pobijala ta pakt tudi potem, ko bo sklenjen.«**

Zgodovinski dnevi v Ženevi . . .

Borba za mir in varnost

Ženeva, 23. maja. tg. Delegati petih glavnih držav: ameriških Združenih držav, Anglije, Francije, Italije in Nemčije so se sedaj zedinili o tem, ali naj se najprej razpravlja o varnostni klavzuli angleškega načrta, ali o razorožitvenih določbah. Dogovorili so se, da bodo menjaje vsak dan govorili enkrat o razorožitvi, drugič pa o varnosti. Danes bodo začeli razpravljati o vojnem materialu, jutri bodo govorili o varnosti, pojutrišnjem zopet o vojnem materialu itd. Angleški zunanji minister sir John Simon bo jutri predložil načrt glede vprašanja varnosti. Imeli bodo na dan po dve seji in tako upajo, da bodo hitro napredovali toliko, da bodo še pred 12. junijem opravili tudi tretji del angleškega načrta z določbami o razorožitvenih rezultatih in mednarodni kontroli.

Francoska zmaga

Pariz, 23. maja. ž. Francoski tisk slavi včerajšnji dan v Ženevi kot uspeh francoske delegacije, ker je Boncourju zopet uspelo spraviti na dnevni red vprašanja varnosti. V svojem ženevskem poročilu ugotavlja agencija Radio, ki je dobila brez dvoma poluradni namig, da je intervencija Paul-Boncourja odstranila veliko nevarnost od Francije. Herriotov organ »Ere Nouvelle« poroča, da zasledujejo Dawis, Simon in Nadolny samo en cilj in ta je, da znižajo francoski ofenzivni material. Francija mora to njihovo namero odločno odbiti in trdovratno ostati na svojih dosedanjih zahtevah, kajti brez efektivne razorožitve tudi ni efektivne varnosti. Še ostrejši je »Echo de Paris«, ki pravi, da je v Dawisovih izjavah zelo malo svetlobe, pač pa je v njih mnogo mraka. Združene države si pridržujejo popolno svobodo, da v vsakem posameznem slučaju po svoji uvidevnosti in interesih odločajo, ali naj pristanejo na blokado napadalca ali ne, in tudi definicija napadalca je zelo površna.

Angleško mnenje

London, 23. maja. ž. »Times« poročajo, da je bil včerajšnji dan v Ženevi zgodovinski in pravi, da bitka še ni končana, čeprav so doseženi veliki rezultati. Vse kaže, da prevladuje ideja o znižanju splošne oborožitve. »Daily Telegraph« z zadovoljstvom ugotavlja, da je Amerika ubrala drugo pot, ki bo privedla do končnega cilja. Toda obstoja še odločen odpor od strani Francije in s tem v zvezi so nastale precejšnje težkoče. »Newyork Chronicle« misli, da je bil včeraj najvažnejši dan v zgodovini razorožitvene konference, ker se je Amerika zavezala, da bo v bodoče želeč ohraniti mir v svetu, igrala aktivno vlogo v evropski politiki. Edino »Daily Express« ni zadovoljen in piše, da so snoči v Ženevi padale zgolj prazne besede. Bodimo pošteni in priznajmo, da stojimo neposredno pred veliko tragedijo narodov in časa. Ne hvalimo uspehov, ki jih še nismo dosegli. Tako zaključuje list.

Ameriški predlogi nesprejemljiv

Pariz, 23. maja. tg. O razorožitveni tezi Normana Dawisa je tu deljeno mnenje. Herriotova »Ere Nouvelle« pravi, da so novi predlogi enostavno nesprejemljivi. Amerika je zavarovana z dvema oceanoma. Anglija živi v varstvu svojega brodovja, ki je močnejše kakor vsa brodovja Evrope skupaj. Francija ne sprejme enakopravnosti na suhem. Tudi ne sprejme pomorske paritete, ker bi morala ogražati francoske vojaške transporte. To nam nudi samo tako varnost, ki je ne moremo zamenjati za pakt štirih velesil, katerega pravi cilj je ta, odtujiti nam naše prijatelje v srednji in vzhodni Evropi in na Balkanu. Glede razorožitve moremo in hočemo oddati samo toliko, kolikor nam bo prej dala efektivna varnost. »Echo de Paris« izraža bojazen: Če bi jutri v Gdanska ali na Dunaju narodni socialisti prišli do oblasti in kršili versaillsko mirovno pogodbo glede Gdanskega ali avstrijske neodvisnosti, morata pač Poljska in Mala zveza imeti pravico, rešiti mednarodne pogodbe.

Tudi Amerika nezadovoljna

Newyork, 23. maja. tg. Tudi tu je mnenje o govoru Normana Dawisa deljeno, ker se z njim prekinja dosedanje ameriško tradicionalno načelo, da se Amerika ne vmešava v evropske razmere in nalaga pretežno moralično odgovornost na ameriške Združene države. Kljub temu, da ima Roosevelt v kongresu silno večino, ni torej ratifikacija pakta povsem zagotovljena.

Svečanosti jubilejnega leta

Rim, 23. maja. tg. Po velikonočni slovesnosti letošnjega jubilejnega leta se bo tudi praznik Vnebohoda letos praznoval posebno slovesno s tem, da se bo papež kakor leta 1929, takoj po sklepu lateranskih pogodb, odpeljal iz Vatikana v lateransko baziliko, da bo tam celebriral sveto mašo in blagoslovil narod s cerkvenega balkona. Seveda tudi sedaj ne bo slavnostnega sprevoda, temveč se bo pripeljal v lateransko baziliko zjutraj navsezgodaj v zaprtem avtomobilu. Papež bo kleče, kakor vsak katoliški vernik, obiskal svete stopnice poleg lateranske bazilike do častitljive relikvije, za katero je naročil nov razkošen okvir, dočim bodo stari okvir spravili v vatikanski muzej. Pristop v lateransko baziliko bo med sveto mašo popolnoma prost, tako da je računati z velikimi množicami. Zvečer pa bo potem običajna procesija, kakršne se ponavljajo na dan Vnebohoda, in se jo bodo udeležili tudi zastopniki državnih oblasti. Papež pa se te procesije ne bo udeležil, temveč se bo vrnil v Vatikan neopaženo.

Seja vlade

Belgrad, 23. maja. **Danes od 11.30 do 13.15 se je vršila seja vlade pod predsedstvom dr. Milana Srskiča.**

Dunajska vremenska napoved: Menjaje oblačno, tuintam morda deževno, nižja temperatura.

Ljubi Bog je poklical k Sebi mojo ljubljeno ženo, zlato mater, babico

Elizo Kotnik roj. Kert

po domače Jugovo mater

po večno plačilo. Umrli so danes ob 16 po kratki, mučni bolezni, prevideni s svetotajstvi, popolnoma udani v voljo Gospodovo.

Pogreb blagopokojne bo na dan Vnebohoda ob 16.

Guštanj-Tolsti vrh, dne 23. maja 1933.

Globoko užaloščeni soprog **Luka Kotnik;**
Antonija Cvitanič roj. **Kotnik** in **Terezija Petrač** roj. **Kotnik**, hčeri;
Ludvik in **Janko Kotnik,** sinova — in ostalo sorodstvo.

Kralj. banska tkalnica preprog Drinske banovine v Sarajevu

Obiščite

razstavo sarajevskih preprog

v veliki dvorani hotela „UNION"
od 27. maja do 31. maja od 9. do 12 ure dop. in od 2. do 7. ure zvečer

Sprejemamo naročila na 24 mesečno odplačevanje brez naplačila

Avstrijsko ustavno sodišče ukinjeno

Dunaj, 23. maja. tg. **Vlada je nocoj z naredbo ukinila delovanje ustavnega sodišča.**

V razlogih utemeljuje svoj ukrep s tem, da so trije na predlog krščanskosocialne stranke imenovani sodniki tega sodišča priglasili svoj odstop in da je s tem porušeno ravnotežje političnih strank v sestavi sodišča. Zato je neprimerno, predlagati temu najvišjemu sodišču politična vprašanja, to je, da bi po pritožbah dunajskega deželnega zbora odločal o pravni veljavnosti odredb, ki bi jih izdala vlada. Dokler se število sodnikov ne spopolni, to je, dokler krščanskosocialna stranka ne imenuje novih treh sodnikov, ustavno sodišče ne bo več poslovalo.

Avstrijska vlada je s tem ukinila najvišjo ustavno sodno instanco, ki ima razsojati o zakonitosti njenih sklepov.

Dunaj, 23. maja. tg. Prosvetni minister dr. Rintelen je zvečer odstopil. Začasno je prevzel posle prosvetnega ministrstva dr. Schuschnigg, ker naslednik še ni določen.

Uboj za ubojem okrog Ptuja

Ptuj, 23. maja.

Zopet se je dogodila v okolici Ptuja žalostna družinska tragedija, katere smrtna žrtev je postal 72 letni prevžitkar Franc Petek iz Drstelja pri Sv. Urbanu. Mlada zakonca Josip in Marija Herič sta pred nekaj leti kupila od Franca Petka srednje posestvo in prevzela prodajalca Petka kot preužitkarja v dosmrtno oskrbo. Ker pa kupca nista izpolnjevala svojih v pogodbi prevzetih obveznosti, je nastalo nesporazumljenje, kateremu so sledili trajni prepiri med prodajalcem in kupcema. Tako je prišlo do usodepolnega prepira tudi v ponedeljek, 22. t. m. popoldne ob 2. Marija Herič se je oborožila z debelim železnim drogom in je med prepirom udarila Franca Petka po glavi, da se je zgrudil in v nekaj trenutkih izdihnil. Ta surovi napad in njega posledice je ondotno prebivalstvo skrajno razburil in to tem bolj, ker je bil pokojni Petek znan kot dobričina. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Urbanu, kjer je izvršila sodna komisija v torek, 23 .t. m., obdukcijo. Morilko Marijo Herič, ki je šele 24 let stara, so orožniki prijeli in odvedli v zapore okrajnega sodišča v Ptuju.

Pred Pekingom

Tokio, 23. maja. ž. **O zasedbi Pekinga in Tiencina po japonskih četah še vedno ni vesti. Le iz poluradnih krogov se čuje, da še vedno ni določeno, ali bodo Japonci sploh zasedli ti dve mesti, ali ne. V prvem primeru bi morale japonske čete dobiti močno okrepitev, ker s četami, ki se nahajajo v Mandžuriji, ne bi mogli uspešno izvršiti ofenzivo. Radi tega ni izključeno, da bo japonska vlada okrepila samo poslaniško stražo v Pekingu in konzularno stražo v Tiencinu. — Dopisnik Reuterjevega urada je dobil iz vojnega ministrstva informacije, da so japonske čete zasedle Šangčao ter se sedaj nahajajo v neposredni bližini Pekinga. — Kitajske oblasti so se obrnile na britanskega veleposlanika s prošnjo, da posreduje, da se doseže lokalno premirje z Japonsko.**

London, 23. maja. tg. Kakor javlja Reuterjeva vest iz Pekinga, je prišlo med Japonsko in Kitajsko do dogovora. Podrobnosti o tem pa še niso znane. Iz Tokia je došla v London vest, da bodo kitajski posredovalci predložili merodajnim japonskim krogom načrt za premirje in pogodbo.

Kronprinc - narodnosocialistični šofer

Berlin, 23. maja. tg. Bivši nemški prestolonaslednik je vstopil kot član v narodnosocialistično avtomobilsko četo.

★

Prve nevihte s točo

Ljubljana, 23. maja.

Drugače prve, pri nas v juniju običajne silne nevihte s točo so se letos začele pojavljati že zgoraj proti koncu maja. Nastajajo lokalne nevihte radi razgrevanja zraka. So kratkotrajne, navadno ob popoldanskih urah. Prav v ljubljanski kotlini dosegajo nevihte v juniju v padavinah povprečni mesečni maksimum do 145 mm, drugod še več. Davi okoli 5 je nad mestom nekoliko porosilo, vsak pa je pričakoval silnejšo ploho. Morale pa so biti po severnejših krajih hujše nevihte. Nato se je nad mestom in širno okolico zjasnilo. Dopoldne je sonce silno pripekalo. Nenadoma so se na severovzhodu pojavili gosti, črni oblaki, ki so se valili od Kamniških planin proti jugovzhodu. Nad kamniško okolico in Brdom se je v ozkem pasu vlil silovit naliv, spremljan od toče. Ozki pas črnih oblakov se je naglo pomikal proti Zalogu, Spodnjemu Kašlju in čez Golovec na Dolenjsko. Pri Zalogu se je med nalivom vsula toča, ki pa ni napravila večje škode na nasadih. Nad Kašljem pa je bila huda nevihta. Padala je debela toča, ki je ponekod pokrila polja do tri prste na debelo. Oklestila je sadno drevje in povzročila po njivah tudi večjo škodo. Nevihta je šla mimo Sostrega in vseh onih krajev, ki goje črešnje. Prav letos črešnje še dobro kažejo. Zanimivo je, da je bil v Vevčah in na Fužinah le kratek naliv, v Mostah pri Ljubljani pa je močno deževalo, padala je tudi toča. Isto je bilo na Kodeljevem in na mestni pristavi, kjer je padala kot grah debela toča. V mestu samem, dalje na Ježici in Črnučah, kakor tudi v vseh severnih naseljih in na Barju, pa je opoldne le porosilo. Močno je grmelo.

Liški proces

Belgrad, 23. maja. l. Danes dopoldne se je pred državnim sodiščem za zaščito države nadaljeval proces proti prvi skupini liških vstašev. Kot prvi je bil zaslišan Drago Vlahovič, v čigar skladišču so našli različen eksploziven materijal, ki ga je poslal vstašem z Reke znani terorist Servazi. Obtoženec Vlahovič obžaluje svoje dejanje. Naslednji obtoženci Ivica Dragičević, Nikola Rupčić in Avgust Juta so deloma vedeli za obstoj te organizacije in za letake, ki jih je širila okoli pa tega niso sporočili oblastem. S tem je bilo zaslišavanje končano. Prešli so takoj na čitanje raznih obtežilnih aktov. Po končanem dokazilnem postopanju je govoril državni tožilec dr. Marokino, ki je posebno močno obremenjeval prve štiri obtožence, češ, da so popolnoma premišljeno stopili v ilegalno organizacijo in pripravljali vstajo v naši državi. Naslednje tri pa obtožuje državni tožilec radi tega, ker so za vse to vedeli, niso pa ničesar sporočili državnim oblastem. Zato predlaga sodišču, da vsem obtožencem odmeri kazen po velikosti njihove krivde. Za državnim tožilcem so govorili še zagovorniki posameznih obtožencev. — Predsednik senata dr. Arnerič je nato zaključil proces ter sporočil, da bo obsodba preobrnana v petek ob 11 dopoldne.

Jugoslovanska narodna stranka

Belgrad, 23. maja. l. Kakor smo že poročali, je akcijski odbor »Jugoslovanske narodne stranke« sklenil, da prične čimprej izdajati svoje glasilo. Na svoji današnji seji je akcijski odbor sklenil, da se bo glasilo »Jugoslovanske narodne stranke« imenovalo »Borba«. Prva številka tega lednika bo izšla že prihodnje dni. Tednik bo izhajal pod geslom: »Borba za svobodo, enakost in pravico vseh Jugoslovanov!« Prva številka tega lista bo objavila tudi proglas Jugoslovanske narodne stranke jugoslovanskemu narodu. Akcijski odbor te stranke je danes odprl tudi tajništvo te stranke in je v to svrho najel prostore v Ulici kralja Milana 33.

Zračni promet Ljubljana-Zagreb

Zagreb, 23. maja. ž. Dne 1. junija bo prvič otvorjen letalski promet za potnike in pošto na progi Zagreb—Ljubljana. Promet bo vzdrževalo letalo »Potez« vsak dan razen nedelje. V Zagrebu se bo dvignilo ob 16.45 in bo dospelo v Ljubljano ob 17.30, iz Ljubljane pa se bo dvignilo ob 9.50 zjutraj in bo prispelo v Zagreb ob 10.50. Kakor znano, ima Zagreb letalsko zvezo z Belgradom, Gradcem, Dunajem, Bratislavo in Sušakom, Belgrad pa ima zvezo z ostalim svetom.

Zveza mlinov

Belgrad, 23. maja. AA. Na pobudo zveze mlinov v Belgradu in sporazumno z drugimi mlinarskimi organizacijami v državi je sklican za 8. junij tretji državni kongres, ki bo v Belgradu v dvorani industrijske zbornice, Poincarejeva 25, s sledečim dnevnim redom: 1. skupni davek na moko, 2. izvoz mlinskih izdelkov, 3. kredit mlinske industrije. Kongres se bo začel ob 9.15. Udeleženci kongresa uživajo 50% popust na železnicah. Kupljeni vozni listek z legitimacijo kongresa velja za brezplačni povratek.

Pismene prošnje za vstop v bolnico

Uprava bolnišnice **v Novem Celju** sporoča, da je sprejem nadaljnjih bolnikov v zavod zaenkrat nemogoč zaradi nedovršenih adaptacij in ker so vsi razpoložljivi prostori zasedeni. Tudi v bodoče je treba v vsakem primeru za sprejem pismeno zaprositi in priložiti zdravniško izpričevalo. O rešitvi take vloge bodo prizadeti pismeno obveščeni.

Osebne vesti

Belgrad, 23. maja. l. Postavljeni so: za banskega inspektorja 4. p. s. I. s. v primorski banovini **dr. Veljko Pfeifer,** okrožni inspektor iste skupine v Varaždinu; za banskega svetnika 4/II pri banski upravi primorske banovine **dr. H. Kartin,** banski svetnik iste skupine pri banski upravi moravske banovine; za načelnika 5. s. pri okrajnem načelstvu v Celju je postavljen **dr. Ivan Vidmar,** dosedanji okrajni načelnik iste skupine pri okr. načelstvu v Radovljici; za okrajnega načelnika 5. s. pri okrajnem načelstvu v Radovljici **Ivan Vrečer,** okrajni podnačelnik iste skupine pri okrajnem načelstvu v Mariboru-levi breg; za okrajnega načelnika 5. s. pri okrajnem načelstvu Maribor-levi br. **Franc Pezdič,** okrajni podnačelnik iste skupine pri okrajnem načelstvu v Ljubljani; za okrajnega podnačelnika 5. s. pri okrajnem načelstvu v Slovenjgradcu **dr. Mirko Potočnik,** okrajni podnačelnik iste skupine pri okrajnem načelstvu Maribor-desni breg; za okrajnega podnačelnika 5. s. pri okrajnem načelstvu v Celju **Anton Svetina,** podnačelnik iste skupine pri okrajnem načelstvu v Laškem; za okrajnega podnačelnika 5. s. pri okrajnem načelstvu v Ljubljani **dr. Ivan Zobec,** politično-upravni tajnik iste skupine na banski upravi v Ljubljani; za politično-upravnega tajnika 5. s. pri banski upravi vrbaske banovine **Matija Maležič,** politično-upravni tajnik 6. s. pri isti banski upravi; za višjega pristava 7. s. pri notranjem ministrstvu **Alojz Lenarčič,** pristav 8. s. istega ministrstva.

Belgrad, 23. maja. l. Današnje »Službene novine« objavljajo, da so v izpitni odbor za polaganje odvetniškega izpita v Ljubljani imenovani: predsednik Ivan Vrančič, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; namestnik predsednika dr. A. Gradnik, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; člani: sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Erik Eberl, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Josip Fižinger, odvetnik v Ljubljani dr. Juro Adlešič, odvetnik v Ljubljani dr. Jože Hacin; namestniki članov: sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani Josip Janša, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani Anton Lajovic, odvetnik v Ljubljani dr. Viljem Krejči, odvetnik v Ljubljani dr. Rudolf Krivic, odvetnik v Ljubljani dr. Josip Sajovic ml., odvetnik v Ljubljani dr. J. Smole, odvetnik v Ljubljani dr. Anton Švigelj in odvetnik v Ljubljani dr. Fran Tekavčič.

† Filip Mušič-bej

Slovenski rojak egiptovski plemič umrl v Egiptu

Ljubljana, 23. maja.

V Ljubljano je prišla vest o smrti našega rojaka, egiptovskega plemiča.

Dne 24. aprila t. l. je umrl v Aleksandriji g. Filip Mušič-Bey, odvetnik in bivši jugoslovanski honorarni generalni konzul v Aleksandriji. Pokojnik se je rodil leta 1876 v Postojni in je s svojo materjo še kot otrok prišel v Egipt ter v Aleksandriji pri očetih jezuitih končal gimnazijo, pravniško fakulteto pa v Bayreutu in Montpellieru na Francoskem. Kot advokat se je nastanil v Aleksandriji, kjer je njegova pisarna v najkrajšem času zaslovela in so egiptovski pravniški krogi visoko cenili pokojnega g. Musiča kot izvrstnega pravnika. Dosegel je egiptovsko plemstvo, postal je bey.

Z advokatsko prakso si je pridobil pokojni g. Musič veliko premoženje, ki je znašalo ob njegovi smrti okrog 10 milijonov dinarjev. Po prevratu je kot rojeni Postojnčan, zvest svoji materi, optiral za Jugoslavijo in pozneje izvrševal do svoje bolezni funkcijo jugoslov. honorarnega generalnega konzula v Aleksandriji. Poapnenje žil, ta zavratna bolezen vseh delavnih juristov, ga je položila v prezgodnji grob.

Enostavnega pogreba, kakor si ga je rajnki v oporoki želel, se je udeležil v imenu jugoslovanskega poslaništva v Egiptu odpravnik poslov g. dr. Anton Novačan in mu med samimi tujci zaklical za slovo nekaj slovenskih besed... Za počastitev spomina pokojnega Musiča-Beya, ki je kljub egiptovskemu plemstvu beja ostal zvest katoliški veri in domovini, je na priporočilo g. dr. Novačana podarila pokojnikova vdova za ljubljanske brezposelne 100 egiptv. funtov, za uboge slušatelje ljubljanske pravniške fakultete tudi 100 egipt. funtov ter za celjsko Dijaško kuhinjo in za šolske otroke v Ljubečni pri Celju skupaj znesek po 50 egipt. funtov, torej okroglo 65 do 70 tisoč dinarjev, kar je v današnjih slabih časih lepa pomoč našim rojakom.

Naj vrli slovenski rojak Musič-Bej iz Postojne mirno počiva v zemljici solnčnega Egipta!

Šolsko slavje - narodno slavje

Lepa šolska slovesnost v Voklem pri Kranju

Kranj, 22. maja.

V Voklem so v nedeljo imeli praznik, kakršnega redko nudi prilika. Pomladek Rdečega križa na dvorazredni narodni šoli je proslavil materinski dan, kot vsako leto, letos pa je bila vsa slavnost mnogo bolj povzdignjena, ker je bila združena z blagoslovitvijo šolskega prapora.

Zaradi te napovedane šolske proslave se je med deco vokelske šole, kamor hodijo tudi otroci iz Hrastja, Prebačevega in Vogelj, naselil nek prijetni nemir, kako bo ta lepi praznik in z njim združena proslava izpadel. S petjem, telovadbo, z učenjem igrice in raznimi drugimi pripravami so bili otroci zadnje čase res dovolj zaposleni. Ta zaposlenost in skrb pa se ni nanašala zgolj na deco, marveč so je bili deležni vsi vaščani v Voklem, Vogljah, Prebačevem in Hrastju, katere vasi tvorijo šolsko občino. To se je pokazalo na dan slovesnosti, ko so fantje in dekleta iz vseh štirih vasi nastopili v sprevodu v lepih narodnih nošah. Poleg vseh teh priprav je pa bilo treba okrasiti cerkev in prireditveni prostor. Skratka, učiteljstvo, otroci in mnogi vaščani so bili zaposleni s pripravami za ta tako lepo uspeli slavnostni dan, ki bo v zgodovini vokelske šole z zlatimi črkami zapisan.

Vsa slavnostna prireditev je bila omejena na popoldne. Pred cerkvijo v Voklem se je zbral ob pol 2 sprevod, ki je krenil nato iz Vokla v Hrastje po kumico in po celebranta g. Podvinskega. Iz Hrastja se je ves sprevod vrnil v Voklo. Na čelu je jahalo kakih 15 krepkih fantov-konjenikov v narodnih nošah, tem so sledile zelo številne ženske narodne noše, kakih 50 deklet v prelepih oblekah, nato šolska mladina, za njo družice kakih 15—20. Za svojimi družicami sta se peljali ob kumici novega šolskega prapora, za njima pa duhovščina, in sicer celebrant dekan v p. g. Podvinski iz Hrastja, biseromašnik g. Blazij Grča in župnik Rajčevič, beneficijat v Vogljah. Sprevodu pa je sledilo veliko ljudstva.

Ko se je pestri in lepo urejeni sprevod vrnil v Voklo, se je vse podalo v cerkev, kjer je imel cerkveni govor g. dekan v p. Podvinski, ki je nato blagoslovil šolski prapor. Ob asistenci duhovništva je g. Podvinski opravil slovesne litanije, pri katerih so marljivo prepevali pevci. — Po končanem cerkvenem opravilu se je ves sprevod pred cerkvijo zopet uredil in podal po vasi, nato pa na kraj prireditve, ki je obsegala pevske in telovadne točke Pomladka Rdečega križa in Savinškovo igrico: »K mamici«, v kateri je naslikana otroška ljubezen do matere. Tudi te prireditve se je udeležilo veliko ljudstva, ki je pozorno sledilo nastopu korajžne mladine. Zato so bili pomladkarji lahko veseli tolikega zanimanja od strani vaščanov in okoličanov. Vsa slovesnost je bila omejena le na ozemlje šolske občine, vendar je prišlo precej ljudi tudi iz sosednjih krajev in prav tako se je odzvalo nekaj učiteljstva. Ljudstvo je sledilo z razumevanjem in popolnoma mirno vsej prireditvi, da je potekla v najlepšem razpoloženju, redu in soglasju.

Na vsej prireditvi, ki jo je organiziral šolski odbor Pomladka, je bilo mogoče opaziti, kaj se vse lahko napravi in kako lepo izvede, če so vaščani složni, kadar gre za dobro stvar.

Le eno nam je še omeniti. Pohvaliti je treba požrtvovalnost in trud vseh deklet in fantov, ki so znali poiskati toliko lepih narodnih noš, kakor jih je videti le še na kaki nalašč v to prirejeni prireditvi ali reviji. Brhke Gorenjke in zastavni Gorenjci so v narodni noši pokazali s tem, da živi v našem slovenskem narodu globoko spoštovanje in čuvanje tistih tradicij in navad, ki so bile slovenskemu narodu lastne v preteklih stoletjih in katerih tudi v bodoče ne bo iztrebila nobena sila in moč.

Samo Bogu se ima zahvaliti za rešitev

Novo mesto, 22. maja.

Matko Martin iz Vinice pri Šmarjeti je v družbi sosedov kopal gramoz v kamnolomu v Dolini pri Zburah. Pri delu se je utrgal plaz kamenja in zdrčal v nižino, proti kraju, kjer je stal Matko s svojim vozom. Mož se je hotel plazu umakniti, a kamenje je bilo hitrejše. Dohitelo ga je ter mu zasulo nogo. Ko je padel, je zgrabil za »vago« pri vozu. Vsled hrušča in vpitja so se konji splašili in potegnili voz in ž njim tudi nesrečneža, ki se je krčevito držal vage. Ni preteklo več ko en trenotek, ko je z groznim pokom treščil na isto mesto, kjer je pravkar padel Matko, 1000 kg težak kamen. Ko bi bili konji potegnili le trenotek kasneje, bi bil Matko obležal mrtev in zmečkan na mestu.

Tako pa mu je poškodovalo le nogo. Poiskal je zdravniško pomoč pri primariju moške bolnišnice v Novem mestu. Zdravljenje bo trajalo kakih 20 dni. Samo božja previdnost ga je rešila gotove smrti.

Huda nesreča na gorenjskem kolodvoru

Ljubljana, 23. maja.

Davi se je na gorenjskem kolodvoru pripetila huda nesreča pri delu. Pri napravi za montiranje koles na vagone so delali neki delavci. Ta naprava ima globoko odprtino, da morejo delavci stati pod vagonom in montirati. Železniški ključavničar Peter Vilfan, doma iz Gorenje Save 36 pri Kranju, je šel okoli pol osme po tiru, spregledal pa je, da odprtina ni pokrita. Vilfan je padel približno tri metre globoko v odprtino in nevarno ranjen obležal. Poklicani so bili reševalci, ki so Vilfana prepeljali v bolnišnico. Vilfan je bil sicer pri zavesti, vendar ni mogel govoriti. Ima hujše notranje poškodbe na glavi. Zdravniki so ugotovili, da si je pretresel možgane. Iz ušes in iz nosa mu je lila kri. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Zaradi tatvine obsojen

Novo mesto, 22. maja.

Meseca decembra 1932 sta bila obsojena Cizelj Anton in Gognjavec Bernard zaradi neštetih tatvin in vlomov, prvi na 13 let robije, drugi pa na 5 let robije.

Danes se je zagovarjal pred kazenskim senatom trojice tuk. okrož. sodišča njun sostorilec Fišter France zaradi zločina tatvine in zaradi prestopka zoper javni mir in red, ker se je potepal.

Njegova sostorilca Cizelj Anton in Gognjavec Bernard sta kot obdolženca in pozneje kot priči potrdila, da so vsi trije vlomili 21. maja 1932 ponoči na Pokleku v hišo Romih Marije. Nakradli so raznih jestvin, nekaj denarja v vrednosti 399 Din, dne 25. maja 1932 ponoči so vlomili v Vrčicah pri Litiji v hišo Ivana Slanca in ukradli razne vrednostne predmete, ure, verižice in prstane, nekaj klobas in denarja v skupni vrednosti 415 Din, dne 22. maja lanskega leta so ukradli na Mirni Mežanu Jožetu, ko je spal v hlevu, obleko in čevlje v vrednosti 650 Din. Fišter France je stal pri tatvinah na straži in potem prodajal ukradeno blago, od katerega so izkupiček razdelili.

Fišter je vse tatvine tajil in izjavil, da Cizlja in Gognjavca niti ni dobro poznal, okradenih lastnikov pa tudi ne in da je v kritičnem času meseca maja 1932 hodil po Primorju.

Na podlagi izvedenih dokazov je sodišče Gognavca obsodilo na 2 leti robije in po prestani kazni v prisilnico.

Iz delovanja Dolenjcev v Ljubljani

Ljubljana, 23. maja.

Društvo »Krka« je v ponedeljek zvečer sklicalo v društvenih prostorih pri Mikliču I. redni občni zbor. Ob veliki udeležbi članstva ga je otvoril namesto odstopivšega predsednika g. Rostana podpredsednik g. Gustav Puc.

Iz tajniškega poročila g. Podbevška je bilo razvidno, da je »Krka« imela v prvem letu svojega obstoja 33 prireditev, od teh 19 izrazito propagandnega značaja za našo Dolenjsko. »Krka« si je s tem pridobila sloves nekakšne prostovoljne brezplačne tujsko-prometne centrale za Dolenjsko v Ljubljani. Zato je tudi tako lep odziv dolenjskih občin za veliko tujsko-prometno razstavo Dolenjske na ljubljanskem velesejmu od 3. do 12. junija.

»Krka« ima v svojem prvem letu okrog 500 članov, med njimi 85 ustanovnikov. V načrtu je kartoteka vseh Dolenjcev, bivajočih v Ljubljani.

Na predlog ustanovnega člana g. Smerkolja je izrekel občinski zbor tajniku zahvalo za njegovo vzorno delovanje. Blagajnik dr. Perko je nato poročal, da je imela »Krka« 39.252 Din denarnega prometa. V imenu nadzornega odbora je predlagal g. Rodič odboru absolutorij, ki je bil soglasno sprejet.

Soglasno so bila sprejeta po dokaj živahni debati tudi spremenjena društvena pravila. »Krka« ima pokrovitelje, ki plačajo 1000 Din enkrat za vselej, ustanovnike (250 Din), društvenike (100 Din in še posebej članarino), redne člane, ki plačajo letno 20 Din in podporne. Nove so določbe, da upravljajo društvene zadeve poleg občnega zbora, centralnega odbora in nadzorstva tudi krajevni odbori in posvetovalni odbor. Krajevni odbori se ustanove povsod, kjer ima društvo nad 20 članov. Za poslovanje teh odborov izda centralni odbor poseben pravilnik. Posvetovalni odbor tvorijo poleg centralnega odbora in nadzorstva vsi predsedniki krajevnih odborov.

Pri volitvah centralnega odbora so bili soglasno izvoljeni za dobo treh let: Predsednik: dr. Milan Perko, zobozdravnik; I. podpr.: Gustav Puc, kleparski mojster, II. podpr.: inž. Franc Štrajnar, uradnik tehničnega oddelka banske uprave; tajnik: Anton Podbevšek, novinar; blagajnik: Slavko Rodič, bančni uradnik; gospodar: Stane Stojan, bančni uradnik; odborniki: Josip Boc, krojaški mojster, dr Milan Dular, velesejmski direktor, prof. Božidar Jakac, akademski slikar, Jakob Jerman, sodni svetnik, Leon Samec, trgovec, Ilka Waschtetova, učiteljica, Franc Vodnik, cand. phil.; člana nadzorstv. odbora: Janko Bukovec, uradnik Kmetijske družbe, Alojz Paulin, lastnik damske konfekcije.

Pri slučajnostih je sklenil občni zbor, da se izreče bivšemu predsedniku g. Rostanu pismena zahvala za njegovo predsedovanje »Krki«. G. Rostan je naslovil na občni zbor toplo napisano pismo, v katerem je poudaril, da je radi zrahljanega zdravja prepustil predsedstvo mlajšim močem. Bil je prvi predsednik »Krke«, prvi njen ustanovni član, hoče pa postati tudi prvi pokrovitelj. Želi, da bi našel mnogo posnemalcev in da bi Bog blagoslovil nadaljnje delo društva.

Zadnja pot župnika † Musija

Celje, 23. maja.

Včeraj se je vršil pogreb pokojnega vitanjskega župnika preč. g. Jožeta Musija, kateri je pokazal, kako je bil rajni priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Ob pol treh popoldne so prepeljali truplo iz mrtvašnice tukajšnje javne bolnišnice v Marijino cerkev, kjer je bilo slovesno blagoslovljeno. V cerkvi je opravil molitve za rajne mil. g. opat celjski Peter Jurak ob asistenci mil. g. prošta ptujskega dr. Ivana Žagarja in mil. g. arhidijakona konjiškega Franca Tovornika. Tej slovesni blagoslovitvi je prisostvovalo zelo veliko občinstva, posebno močno je bila zastopana deputacija iz Vitanja. Navzočih je bilo tudi nad 20 duhovnikov.

Nato je nastopil pokojnik svojo zadnjo pot na Vransko, v svoj rojstni kraj. Na njegovi zadnji poti ga je spremljal avtobus duhovnikov-sobratov in dva avtobusa vitanjskih vernikov. Ko je avto prispel na Vransko, je že pri znamenju blizu pokopališča čakalo mnogo vernikov z ognjegasci. Tu je opravil molitve za rajnega vranski župnik preč. g. dr. Valentin Mörtl, nakar se je razvil žalni sprevod v vransko župno cerkev. Po molitvah je stopil na prižnico novocerkovški dekan in kanonik mil. g. Pavel Žagar, ki je v izklesanem govoru predstavil vernikom, Vrančanom in deputaciji, ki so prijazno vransko cerkev popolnoma napolnili, pokojnika takega, kakor je bil vse svoje življenje: skromnega in ponižnega, pravega služabnika Gospodovega, kateremu je bila mar samo cerkev in blagor njegovih vernikov. Ni iskal časti in mu jih ta svet tudi ni dal, zato bo pa njegovo plačilo v nebesih tem večje. Pri govornikovih besedah, ki so segle vsem do srca, ni ostalo suho nobeno oko. Zatem so sledile še kratke molitve, pevci na koru so zapeli žalostinko in sprevod se je začel počasi pomikati proti pokopališču. Na tej poti je spremljalo župnika Musija 22 duhovnih sobratov, kondukt pa je vodil vseuč. prof. preč. g. dr. Franc Lukman iz Ljubljane. Lahko rečemo, da se je tega sprevoda udeležil ves trg Vransko. Po opravljenih molitvah ob grobu so zapeli pevci »Blagor mu«, nato se je pa poslovil od njega v lepih besedah v imenu šole in občine Vitanje g. šolski upravitelj Kaffu. Ko se je še vsem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti, zahvalil mil. g. kanonik Žagar, je začela padati na krsto zemlja, ki je sprejela v sebe, kar je njenega.

Krasna slovesnost onstran slovensko-hrvaške meje

Hrvatska katoliška mladina daje slovenski mladini vzgled

Rogaška Slatina, 22.

Lepa je bila nedelja 21. t. m., ko so nas povabili bratje Hrvati od Sv. Petra na Prišlinu, da prisostvujemo pri njihovi blagoslovitvi dveh praporov, prapora križarskega bratstva in Marijine kongregacije. Veseli smo bili njihovega povabila. Zakaj bi tudi ne bili, saj so nas oni sami počastili lansko leto z veličastnim obiskom, ko smo slavili Slomška. Zbralo se nas je okoli 200 Križevljanov s tremi zastavami in pohiteli smo na višine obsotelskega hribovja. Lepo so donele slovenske pesmi med molitvijo lavretanskih litanij nad hrvatskimi njivami.

Z izrazom popolne bratske ljubezni so nas sprejeli Hrvati, s pokanjem topičev, z godbo in pritrkavanjem zvonov. Hrib Sv. Petra je bil kakor valovito morje vernega občinstva. Kakor venec cvetja je bila procesija, sestoječa iz Hrvatov in Slovencev, ki je šla naproti sosednjim hrvatskim župnijam, osobito Taborski. Zopet smo se sprejeli kakor bratje, pesem iz src Hrvatov in Slovencev se je dvigala k Bogu, ki je naš oče, in Mariji, ki je naša mati. Sledila je pridiga g. svetnika Pečka iz Taborskega. Govoril je mladini o praporu, simbolu mladinskega življenja. Sv. mašo je služil mil. prošt. Strahinjščak iz Zagreba.

Po sv. maši je iznenadil verno občinstvo govor laika, zastopnika križarjev iz Zagreba. Govoril je izpred glavnega oltarja o moralni krizi in o vrnitvi k Bogu. Ta govor je bil za nas nekaj posebnega, kajti dosedaj ni še nihče slišal v cerkvi govoriti drugega kakor duhovnika. Nato je izvršil slovesno blagoslovitev praporov mil. prošt iz Zagreba. Sledile so še zahvale domačih križarjev. Hrvatska mladina je dala Slovencem lep zgled. Odšli smo proti domu in odnesli s seboj lepe vtise.

Cigani - konjski tatovi pred sodniki

Ljubljana, 23. maja.

Kazenski zakon je zelo strog proti konjskim tatovom. Naša sodišča imajo prav redko opravka s temi tatovi. Večinoma so cigani najdrznejši konjski tatovi in ti tudi pri nas skušajo tuintam odpeljati kakega konja. Če pozneje pride cigan pred sodnike, se zvija na vse pretege, a naposled, ko je potisnjen v kot, kapitulira tudi pred sodniki. Slično metodo sta vporabila tudi cigan Janez Hudorovič in ciganska Cilka Rajhart, ki ju je državni tožilec obdolžil, da sta bila soudeležena pri tatvini dveh konj v Veliki Ligojni. Posestniku Francetu Bradeški so oktobra 1931 cigani odpeljali dva lepa konja s komati vred, pri drugem posestniku pa voz zapravljivček. Cigane so drugi dan zasledovali. Ti so se razpršili na vse strani, prijeli pa so cigana Antona Hudoroviča, ki je bil lani zaradi te konjske tatvine obsojen na 5 let robije. Pozneje so orožniki prijeli še cigana Janeza in ciganko Cilko, hkratu pa je prišlo na dan, da so ti trije ukradli tudi kobilo posestniku Arku v Livoldu pri Kočevju. Sedaj so bili vsi trije pred malim kazenskim senatom.

Janez Hudorovič je prav živahno zatrjeval: »Slavno sodišče! Jaz nisem bil zraven in nisem bil. Nobenega ne poznam. Jaz sem Miha Novakovič! Tako sem bil krščen. Tako stoji v krstnem listu! Vsak cigan pa ima tudi po 5 imen. Kaj morem za to?«

Ciganka Cilka je tajila, da bi bila pri konjih. Tajila je tudi, da bi bila na Vrhniki ukradla srebrno uro. Drugače je zelo molčeča.

Cigan Anton je povedal, da sta pri tatvini v Vel. Ligojni oba bila njegova pomagača. Tajil pa je, da bi bil ukradel Arkovega konja. »Vse tatvine, slavno sodišče, sem priznal, bi tudi to. Nisem pa nisem.«

Priča Jože Kovač, rojen v Dortmundu, po poklicu zidar, stalno živi po ciganskih taboriščih. Njegov razgovor s predsednikom se je razvijal v slovenščini in nemščini. Predsednik slovensko, priča nemško. Povedal je, da so prvega obtoženca imenovali kratko »Janko« in potrdil, da so vsi trije ukradli konje v Vel. Ligojni. Nič določenega pa ni mogel povedati o Livoldu. Od Cilke je kupil srebrno uro. »Cigan Janez je bil zelo hud in pripomnil: »Tone se je v Mariboru zelo zredil!« Res. Lani je bil cigan Tone še mršav in suh, sedaj pa lepo okrogel in zalit. Predsednik je še vprašal Janeza: »Ste razumeli, kaj pravi priča?« Janez: »Ne razumem, kaj govori!« Ko mu je predsednik pojasnil, je jezen odvrnil: »Jaz sem Miha. Pokaže naj krstni list, da sem Janko.« Predsednik: »Saj ni vaš boter!« Obtoženi Janez: »Cigani gredo povsod. En dan tukaj, en dan tam. Ne poznam priče.«

Ker je tudi ciganka Mara Hudorovič slabo pričala za cigana Janeza, je skočil Janez po konci: »Prvikrat bom štrafan. Naj bo, bom pa še povedal, kako je Tone kradel konje.«

Ko so mu predočili policijsko fotografijo, kjer je zapisano Janez Hudorovič, je Janez kratko: »Gotovo ne vem, da je to moja fotografija.« Naposled se je udal in priznal, da so ga na policiji fotografirali.

Sodba je bila kratka: cigan Janez in ciganka Cilka sta kriva soudeležbe pri tatvini konj v Vel. Ligojni in se obsodita Janez na 3 leta in 2 meseca robije ter 120 Din denarne kazni, ciganka Cilka pa na 1 leto in 7 mesecev robije. Vsi trije cigani pa so bili oproščeni konjske tatvine v Livoldu zaradi pomanjkanja dokazov. Predsednik senata: »Ali sprejmete kazen?« Janez: »Hudo je! Sodba je sodba! Moraš jo sprejeti, pa je mir besedi.« Oba sta resignirano sprejela sodbo, Janeza Hudoroviča je paznik trdo uklenil. To je bilo za Janeza najhujše. »Še nikdar nisem bil uklenjen!« je vzdihnil.

Vlomilci pred sodniki

Ljubljana, 23. maja.

Vlomilci, tatovi in goljufi so danes od 8.30 do 14 po vrsti defilirali pred malim kazenskim senatom. Kar 9 jih je bilo obsojenih skupaj na 7 let, 10 mesecev in 17 dni zapornih kazni zaradi raznih večjih in manjših tatvin. O dveh razpravah poročamo na drugem mestu obširneje. Tu še kratko o malenkostni tatvini, ki pa je bila kvalificirana kot vlom.

Tone je brez stalnega bivališča. Prišel je 25. aprila letos v Prevalje pri Kamniku in se splazil skozi podstrešje v hišo posestnika Lebarja. Domači so bili takrat na polju. Tone je vse pretaknil in iskal primeren plen. Zasačili so ga. Pri njem so našli le 2.50 Din, ki jih je tam ukradel. Sreča je bila, da ni pokukal v nezaklenjeno skrinjo, kjer je bilo shranjenih 400 Din. Tone je zatrjeval sodnikom: »Bil sem lačen, iskal sem kruha, pa sem dobil samo 25 par.« Predsednik je pripomnil, da je bilo na postelji pol hleba kruha. Postelje pa so bile vse preobrnjene. Tone je bil obsojen na 5 mesecev strogega zapora zaradi tatvine 2.50 Din.

Smrt mladega fanta pod vlakom

Domžale, 23. maja.

Danes dopoldne se je na domžalskem kolodvoru dogodila nesreča, katere žrtev je bil 20letni Albin Grošelj, doma iz Preserja pri Lukovici, uslužben v Domžalah. Dopoldne mu je gospodar naročil, naj gre kosit, fant se je odpeljal s kolesom, toda namesto na travnik je šel v smrt. S kolesom se je pripeljal do vagonov, ki so postavljeni ob skladišču, ga tam prislonil na vagon in nanj navezal verižico z uro. Potem se je skril med dva vagona in počakal na vlak, ki pride iz Kamnika v Domžale ob 10.27. Ko je vlak prišel, se je vrgel pod kolesa lokomotive, ki ga je najprej odbila kakih pet metrov naprej, potem so ga pa kolesa zagrabila. Kolesa so mu odtrgala desno nogo nad kolenom, levo pod kolenom in levo roko nad komolcem. Dobil je tudi smrtne rane na glavi, kjer mu je bila vdrta lobanja, tako da je bila vsaka pomoč izključena in je nesrečni fant čez par ur v silnih bolečinah umrl. Prepeljali so ga v mrtvašnico župne cerkve v Domžalah. Vzrok usodepolnega koraka je fant pojasnil v poslovilnem pismu, ki so ga dobili pri njem.

PUDER DOUCE FRANCE
parfumerije LUBIN-PARIS
vsebuje skrivnost mladosti, ker
PUDER DOUCE FRANCE
daje dovršeno polt, hrani kožo, odpravlja črne pikice, dolgo ostane na obrazu ter ima prijeten, trajen in diskreten vonj.
Že po prvi uporabi postanete stalen odjemalec
pudra DOUCE FRANCE
LUBIN-PARIS
Dobi se v vseh apotekah, drogerijah in boljših parfumerijah.

Voz ga je pritisnil

Ljubljana, 23. maja.

Z opoldanskim vlakom so pripeljali danes v Ljubljano z Rakeka 22letnega hlapca Franca Matičiča, ki se je na Rakeku nevarno ponesrečil. Matičič je peljal voz gramoza po cesti, sam pa je šel poleg voza. Na cestnem ovinku je voz naenkrat pritisnil Matičiča ob drevo poleg ceste. Matičič je dobil hude poškodbe v trebuhu. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je Matičiča prevzel reševalni avto in ga prepeljal v bolnišnico.

Palma GUMI PETA JUGOSL. IZDELEK cenena kvalitetna znamka

Ljubljanske vesti:

Tramvajski uslužbenci za svoje pravice

Znižanje plač neupravičeno - Poziv Delavski zbornici in mestni občini

Ljubljana, 23. maja.

Kakor smo že poročali, je Maloželezniška družba obvestila tramvajske uslužbence, da jim bo s 1. junijem reducirala plače in sicer: pri dohodkih nad 1200 Din za 5%, pri dohodkih nad 1500 Din za 10%, in pri dohodkih nad 2000 Din za 15%. Povrh tega bo znižala družinske doklade od 150 Din na 100 Din mesečno, ukinjeno pa bo tudi izplačevanje 1% nagrade od inkasa tramvajskim uslužbencem. Ta sklep tramvajske družbe je močno razburil tramvajske uslužbence. Saj moramo vedeti, da bodo v prvi vrsti oškodovani starejši družinski očetje, zlasti taki s številnimi otroki, ker bodo nekateri izgubili celo do 500 Din pri mesečnih dohodkih, brez ozira na izgubo malenkostne nagrade od inkasa. Tramvajski uslužbenci so zaradi teh sklepov snoči zborovali. Shod je sklicala Zveza železničarjev (socialistična), v kateri so tramvajski uslužbenci delno organizirani. Shod je bil ob 10 zvečer.

Shoda se je udeležilo okoli 100 tramvajskih uslužbencev. Na shodu so razpravljali o položaju, ki je nastal. Zlasti so govorniki primerjali dohodke cestnih uslužbencev z dohodki mestnih nižjih uslužbencev, to je slug, poduradnikov in drugih, zlasti pa mitniških paznikov, ki so v svojem položaju nekako v isti vrsti s položajem cestnih železničarjev. Zborovalci so ugotovili, da so tu velike razlike v škodo cestnih železničarjev. Te razlike so bile občutne že do sedaj, s 1. junijem bodo pa še večje. Po vsestranski obravnavi so zborovalci sprejeli nato soglasno naslednje sklepe:

1. Pozovejo se vsi cestni železničarji k enotnemu nastopu za obrambo pragmatično zagotovljenih pravic, in sicer tudi oni, ki so organizirani v Narodni strokovni zvezi.

2. Delavska zbornica se naproša, naj v tem primeru mezdnega spora posreduje.

3. Cestni železničarji bodo intervenirali pri upravnem svetu zaradi kršenja pragmatike, ker člena 37 in 71 pragmatike izrecno pridržujeta znižanje ali zvišanje plač ter odločanje o plačah samo občnemu zboru družbe. To redukcijo pa je odločil upravni svet na lastno pest.

4. Na mestno občino in občinski svet se pošlje poseben apel, ker je mestna občina večinska lastnica Maloželezniške družbe. Na občinski svet bodo cestni železničarji apelirali, naj z enako odločnostjo brani njihove pravice in prejemke, kakor je nedavno branil prejemke drugih mestnih uslužbencev.

Zborovalci so zlasti ostro kritizirali, da je družba sklenila redukcijo plač s 1. junijem, ko se prične za tramvaj najboljša konjunktura in ko prične sezona najvišjih dohodkov. Družba bi morala počakati z redukcijo vsaj do konca sezone, potem primerjala inkaso in šele potem odločala o ureditvi plač. Tako pa je redukcijo sklenila na podlagi sedanjega stanja, ki se more pa še temeljito spremeniti.

Zborovalci so povdarjali, da je cestna železnica izrazito splošno koristno in pridobitno podjetje in da se mora voditi po trgovskih principih. V tej zvezi so kritizirali tarifno politiko družbe, ki je napačna. Ob istem času, ko je družba napovedala redukcijo plač, je tudi povišala vozne cene. Ni pa mogoče občinstvu diktirati, naj se vozi s tramvajem, kakor je to mogoče n. pr. mestni elektrarni, ki more zaradi svojega monopolnega položaja poljubno povišati ali znižati cene električnemu toku.

Zborovalci so tudi grajali preveliko gorečnost pri izvajanju investicijskega programa. Ta gorečnost presega moči Maloželezniške družbe in tudi mestne občine. Zaradi te gorečnosti se je družba tudi znašla v neugodnem finančnem položaju.

Vsi sklepi so bili soglasni in so zborovalci v vsej slogi in vzajemnosti nastopili za svoje pravice.

Dve veliki zgradbi

Delavski dom ob križišču Gosposvetske in Bleiweisove ceste je v sirovem dograjen in pod streho. V trinadstropno stavbo postavljajo sedaj že okenske okvire. Celotni pogled nanjo ni ravno neugoden, posebno lepa pa stavba ni, zlasti line v nadzidku nad tretjim nadstropjem napravljajo nekam čuden vtis. Če pojde vse po sreči, zna biti stavba do jeseni godna za vselitev.

Trgovska akademija, ki jo zidajo ob vogalu Bleiweisove ceste in Gregorčičeve ulice, je edina večja javna stavba, ki se je začela letos zidati. Dosegla bo višino pet nadstropij in bo še večja ko sosedni Trgovski dom. Palači banske uprave, zidani v plemenitem florentskem slogu, pa bosta previsoki nasprotni stavbi precej v škodo, ker bo nekam potlačena, čeprav ne toliko, kakor »Narodni dom« ob stavbi Poštne hranilnice na Aleksandrovi cesti. Zidanje gre precej hitro od rok. Sedaj so prispeli že do tretjega nadstropja in vse kaže, da bo ta moderna šolska palača že koncem junija pod streho. Z njo bo gornji del Gregorčičeve ulice skoraj zazidan; le prostor pred tiskarno »Merkur« je še odprt za dve do tri nove stavbe. V tem gornjem delu Gregorčičeve ulice se bo morala, kar se je že večkrat zahtevalo, uvesti plinska razsvetljava, ker ne gre, da bi tako lepo in reprezentativno ulico, ob kateri stoje kar tri važna javna poslopja, še nadalje kazili nelepi leseni drogovi električne razsvetljave. Tudi ne napravlja najboljšega vtisa, da je del ulice razsvetljen s plinom, drugi pa z elektriko. Plinarna sedaj dosti zasluži s plinom za domačo porabo, naj bi torej mesto tudi kaj storilo za razširjenje plinske razsvetljave, koder je potrebna.

Za 3 urni opoldanski počitek

Ljubljana, 23. maja.

Naši čitatelji so že obveščeni o akciji ljubljanskega trgovinskega osebja za uvedbo triurnega opoldanskega počitka v ljubljanskih trgovinskih obratih v poletnih mesecih. Znani so tudi razlogi, s katerimi trgovinsko osebje to svojo zahtevo utemeljuje. O tej zadevi je snoči razpravljala seja odbora Združenja trgovcev, ki je bila v društvenih prostorih v Trgovskem domu. Seje, ki jo je vodil predsednik Združenja trgovcev, g. Gregorc, so se udeležili tudi zastopniki pomočniškega zbora. Po daljšem razmotrivanju je odbor sklenil, da zahteve trgovinskega osebja ne more v celoti sprejeti, pač pa je ponudil trgovinskemu osebju nekakšno kompromisno rešitev. Zastopniki pomočniškega zbora so izjavili, da zaenkrat niso kompetentni sprejeti teh sklepov, pač pa da bo o njih razpravljal pomočniški zbor na posebni seji, ki bo zavzel končno stališče do ponudbe trgovcev. Končni sklepi in končna ureditev vprašanja pa bo znana šele tedaj. Omenjamo, da so ljubljanski trgovski pomočniki in drugo trgovinsko osebje z velikimi simpatijami sprejeli poročanje »Slovenca« o tej zadevi in da je tudi med trgovci samimi mnogo simpatij in pripravljenosti za uvedbo triurnega opoldanskega počitka.

Tridesetič obsojen

Jubilej ljubljanskega tiča Janeza Marinka

Ljubljana, 23. maja.

Janez Marinko, ki ima že 5 križev in pol, je originalen ljubljanski tip, znan med mesarji. Je gonjač in pomagač pri raznih mesarskih poslih, a drugače tič. Ni tat na veliko, krade le malenkosti. Danes je praznoval izreden jubilej, v tridesetič je bil namreč obsojen zaradi tatvin, goljufije in potepuštva. Pravijo, da je Janez nestalnega bivališča, sam pa trdi, da ima stalno zavetje pri nekem mesarju tam na Šmartinski cesti. Janez je prišel pred tri sodnike, ker je aprila letos ukradel 400 Din vredno suknjo. Kratka je bila razprava, a Janez je poskrbel za zabavo.

»Kolikokrat ste bili kaznovan, Janez Marinko?« je omenil senatni predsednik. »Tulkakrat, da sam ne vem,« je jasno in s humorjem odvrnil Janez.

»No, povejte, kako je bilo?« je pozneje nadaljeval predsednik.

»Kua, ne morem reč drgač, kot sem že reku. Nč ne tajim. Kaj vam bom še enkat pravu? Hitro napravite!« je Janez togotno začel svoj zagovor.

»Povejte vse, da bodo tudi sodniki čuli,« ga je pozval predsednik.

»No ja, astn!« je vzkliknil Janez, »Lavtižarjev štant (na Vodnikovem trgu) sem ribov. Pa sem tam sunu en sukna. Kua pa če?...« — »Čegava je bila?« — »Menda Lavtižarjeva!... — »Zakaj jo niste dali Lavtižarju?« — »Hotu sm ja tja zanest. Pa sm sreču tam enga človeka. Reku mi je: Holt! Al prdaš sukna? — Daj osem kovaču!... Ne! Enga pa!... Na jo! Kovača sem zapiu.«

Državni tožilec je od Marinka zahteval še nekaj pojasnil, Janez pa ga je pobaral? »Prosim, al' ste zagavurnk al' kaj?« Drž. tožilec: »Če bi bila suknja Lavtižarjeva, bi jo tudi prodali?« Janez: »Naj bo kugar če, prodau sm ja in kovača zapiu.«

Janez Jančar, mesarski pomočnik kot priča: »Janez Marinko je to naredil iz lumparije. Suknja je bila vredna najmanj 400 Din.«

Obtoženec ogorčen: »Kua? Če-b jh ti notr dau!«

Državni tožilec je nato govoril: »Star grešnik. Predlagam strogo kazen.« Ex-offo branilec: »Prosim za milostno sodbo!« Janez je bil obsojen na 7 mesecev zapora in v izgubo drž. pravic za 3 leta. Predsednik je končal sodbo: »Najmanj eno leto, pa smo vam, ker ste priznali in ni škoda velika, dali le 7 mesecev. Vrniti morate Jančarju 400 Din. Seveda jih ne boste nikoli!« Janez: »O, ne, ne!« »Ali ste zadovoljni s kaznijo?« Janez: »Tisto pa ja!« In romal je Janez v zapore.

Tatinski Bosanci

Ljubljana, 23. maja.

Poročali smo že, da je policija izsledila tolpo tatinskih Bosancev, ki so vlomili v noči na 7. t. m. v Stožicah 117 in tam odnesli blaga v vrednosti okoli 7000 Din. Poleg prijetih Bosancev pa je policija zasledovala še dva glavna krivca, in sicer 21 letnega Sulejmana Purača in 29 letnega Deda Sulejmanoviča, ki sta pobegnila domov v cazinski okraj v Bosni. Na brzojav ljubljanske policije so orožniki oba prijeli in ju prepeljali v Ljubljano. Izkazalo se je, da je Purič vlomil na Stožicah, vlom pa je organiziral Sulejmanovič, ki je blago tudi razpečal. Nekaj obleke, ki so jo tatovi tedaj pokradli, sta imela oba zlikovca še na sebi. Bosanca seveda nista hotela ničesar priznati. Zapisnik o zaslišavanju pa sta lepo podpisala na ta način, da sta pomočila palec desne roke v črnilo in pritisnila na papir. Oba sta namreč nepismena.

Snoči je policija prijela v Kolodvorski ulici 24 letnega Branka Djujiča ,doma iz Savskega mosta. Branko je bil včasih brivec, sedaj se pa preživlja delno s prodajajanjem preprog, delno pa s tatvinami. Branko je te dni prišel v kavarno »Leon« in lepo ukradel štiri gramofonske plošče ter jih takoj odnesel v sosednjo gostilno in jih tam prodal za 40 Din. Gostilničarka je pa bila tako pametna, da mu denarja ni izročila, temveč mu je rekla, naj pride po denar pozneje. Včeraj pa je policija naenkrat prijela Djujiča in ga prisilila, da si je na kolodvoru kupil vozni listek do Zagreba ter se odpeljal. Djujič pa se je med tem spomnil na omenjene štiri kovače ter je izstopil že pri Dev. Mar. v Polju ter odšel nazaj v Ljubljano. Ko je prišel terjat denar v gostilno, je gostilničarka, ki je med tem zvedela, da so bile plošče ukradene pri sosedu, poklicala stražnika, ki je Branka aretiral. Branko pride sedaj pred sodišče, potem pa bo kajpak izgnan iz Ljubljane.

Dajmo k Slamiču hiteti,
tam je danes na tapeti,
kar želodcem vsem ustreza:
fina ribja majoneza!

Kaj bo danes?

Drama: »Karel in Ana«. Red C.
Opera: »Marta«. Red Sreda.
Kinogledališče Št. Vid-Vižmarje ob 20: Najboljši film Pat in Patachona »Med ljudožrci«.
Kino Kodeljevo ob 20.30: »Kačmarek« (Fritz Schulz).
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska 6, in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

★

⊙ **Za nocojšnji koncert trboveljskih slavčkov** je na razpolago le še par stojišč, vse drugo je razprodano. Slavčki imajo na praznik, jutri, ob pol 11 matinejo z istim sporedom. Matineja je v prvi vrsti namenjena šolski mladini, prvih deset vrst sedežev pa je rezerviranih tudi za odrasle po 10 Din, ki so na razpolago v Matični knjigarni. Šole morajo kupiti sedeže in stojišča skupno, dobe se danes cel dan v Matični knjigarni in kolikor bo na razpolago še v četrtek od pol 10 dalje pred veliko unionsko dvorano.

⊙ **Drevi ob 18.30** prispe v Ljubljano 90 gojencev Salezijanskega dijaškega konvikta iz Zagreba. Jutri dopoldne bo njihov sportni klub SK Velebit odigral dve prijateljski tekmi z SK Mladiko na igrišču salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem, popoldne pa se bodo vsi udeležili procesije Marije Pomočnice na Rakovniku.

J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova c. 12
ima krasne birmanske oblekce
modre in bele vseh velikosti.

75·-

Lahki moški polčevlji z usnjatim podplatom. Iz močnega boksa, rjavi ali črni, z gumastim podplatom Din **89·—**.

Ant. Krisper
Mestni trg 26 Ljubljana Stritarjeva ul. 1-3

⊙ **Zaprta pot.** Prehod skozi Lattermannov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 29. maja do 17. junija radi prireditve velesejma zaprt.

⊙ **Mestni gradbeni urad** ne uraduje za stranke v dneh 26. in 27. maja 1933 radi snaženja uradnih prostorov.

⊙ **Na Tyrševi cesti** so te dni razbili prejšnji asfaltni hodnik, ki je segal v razširjeno Gajevo ulico. Treba bo pa Gajevo ulico do Binkošti, ko se vrši velesejem, za silo posuti in s cestnim valjarjem utrditi vsaj do Beethovnove ulice. Pred nebotičnikom postajajo že sedaj dan na dan avtomobili z obiskovalci kavarne na njem. Ulica pa je taka, da nam ni v čast in kvari dober utis, ki ga naše nove in lepe stavbe sicer napravijo na tujca.

⊙ **Asfaltni pločniki** po mestu so ponekod že v prav slabem stanju. Na Bleiweisovi cesti je posebno slab med Nunsko in Šubičevo ulico. Pred hišo št. 18 je skoraj meter široka luknja, nepopravljena že od lanske jeseni. V njej se ob deževju nabira voda in marsikak pasant je po noči ob slabi razsvetljavi, ki je za ta kos Bleiweisove ceste značilna, stopil vanjo ter seveda ni pel slavospeve mestni upravi. Tudi v spodnjem delu Kongresnega trga se vedno bolj širijo v tlaku luknje, ki so zlasti avtomobilistom sila neprijetne in celo nevarne, ne glede na to, da se, čim dalje se odlaša njih poravilo, tem bolj kvari tlak in množe stroški poprave.

⊙ **Mestna klavnica ljubljanska** prične začetkom junija zopet z razvažanjem umetnega ledu strankam na dom. Led se bo dostavljal pod istimi pogoji kakor do sedaj v nalašč za to prirejenem avtomobilu strankam v zgodnjih jutranjih urah. Reflektanti se vabijo, da sporoče mestni klavnici naslov in količino ledu.

⊙ **Z magistratne deske.** Davčna uprava v Ribnici je poslala mestni občini 6 objav, da se nabijejo na magistratni deski. Objave naznanjajo, da bodo 6 posestnikom iz ribniškega okraja prodani razni predmeti, ki so bili zarubljeni zaradi neplačanih davkov. Predmeti bodo prepeljani v Ljubljano ter se bodo prodajali deloma na Borštnikovem trgu, deloma na dvorišču mestne hiše. Na Borštnikovem trgu bo prodanih 7 glav živine, na dvorišču pa razne nepremičnine. Dražbe se bodo vršile od 26. do 29. t. m. dopoldne. Vsi zarubljeni predmeti so cenjeni na 27.050 Din. Na dražbo pride tudi 125 novih stolov in razni stroji.

⊙ **Fotoamaterji,** ki so se udeležili Gregoričevega izleta v Belo krajino, nabirajo posebno zbirko za svoje uboge gostitelje, pogorelce v Drašičah. Prostovoljne prispevke sprejema iz prijaznosti gospa Strojanšek, manuf. trgovina v Ljubljani, Pred škofijo 22.

⊙ **Specialno izbiro modnih hlač in pumparc** dobite najceneje pri **Preskerju, Sv. Petra cesta 14.**

⊙ **Sportne in modne srajce,** pižame, majice, kravate in naramnice ne kupujte pred ogledom pri tvrdki **Miloš Karničnik, Stari trg.**

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 24. maja. KAREL IN ANA. Red C.
Četrtek, 25. maja. ROKSI. Izven. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol.
Petek, 26. maja. Zaprto.
Sobota, 27. maja. TARTUFFE. Premijera. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 24. maja. MARTA. Red Sreda.
Četrtek, 25. maja. GROFICA MARICA. Izven. Znižane cene.
Petek, 26. maja: Zaprto.

Poizvedovanja

Izgubljen je bil v nedeljo 21. maja v gostilni pri »Korlnu« ali pa v avtobusu Stahovica—Kamnik otroški nahrbtnik z zelenim jopičem in malim Zeiss-fotoaparatom. Najditelj se naproša, da ga odda proti dobri nagradi v Ljubljani, Mestni trg 15.

Kulturni obzornik

Dve pomembni publikaciji

Dr. Joža Glonar: Slovenische Erzähler (Nova založba, Ljubljana) — **Dr. France Stelé: La Slovénie** — aperçu de son histoire — sa culture — sa littérature (Edition du P. E. N. Club, centre slovène de Ljubljana) 1933.

Poleg na tem mestu že imenovane bibliofilske priložnostne izdaje nepovezanih listov iz slovenske lirike v nemškem prevodu gospe Lili Novy, so se slovenski kulturni delavci potrudili za izdajo drugega gradiva informativnega značaja, ki naj bi gostom iz vsega sveta, zbranim v Dubrovniku pri letnem kongresu mednarodnega pisateljskega P. E. N. Cluba, nudilo vsaj malo prijemov za kretanje po tuji jim zemlji. Ne vem, ali so tudi Srbi in Hrvati mislili na táko prepotrebno in velepomembno propagandno delo, ugotoviti mi je le z največjim zadovoljstvom, da Slovenci niso zamudili edinstvene priložnosti, da seznanijo cvet sodobne inteligence vseh narodov ne le z nekaterimi izbranimi deli našega lepega slovstva, marveč tudi z zgodovino, nekdanjimi in sodobnimi kulturnimi stremljenji slovenskega naroda.

Po obsegu največja izmed treh priložnostnih publikacij za dubrovniški sestanek članov P. E. N. Cluba je dr. Glonarjeva knjiga »Slovenische Erzähler«, ki jo je izdala v lični opremi, na dobrem papirju Nova založba v Ljubljani. (175 strani, broš. 30 Din.) V tej knjigi je zbral dr. Glonar svoje prevode slovenske proze, ki jih je po večini nekdaj priobčil v »Prager Presse«. Izbor je seveda slučajnosten, dasi mu je skušal prevajavec pri urejanju dati nekoliko značaj antologije od Trdine do Juša Kozaka. Ne le v pisateljih, tudi v delih posameznih pisateljev, ki so sprejeta v knjigo, opažamo prav ta nedostatek slučajnosti; kljub temu pa veje iz knjige nekaj resnično slovensko domačnostnega, mnogolikost našega kulturnega obraza je v nji zarisana in četudi knjiga ne bo opravila drugega kakor da bo temu ali onemu človeku, ki o slovenskem slovstvu ni kaj prida vedel, vtisnila v spomin nekaj nepozabnih in neizbrisnih svojskosti našega lepega slovstva, moramo odkrito pohvaliti dober namen in lepo misel izdajatelja, nič manj pa požrtvovalnost založbe. Kar tiče kvalitete prevodov, moramo sicer pripomniti, da je nemščina morda nezadostno izbrušena v sintaksi in tudi drugače, da so stavki ohranili svojo slovensko strukturo mnogokdaj na škodo nemščine, kar bo pristnega Nemca pri čitanju nemara nekoliko motilo. Prevedeni so sledeči sestavki: Trdina: Netek—Tavčar: Sein Sohn, Die Heimkehr — Kersnik: Die beiden Väter — Maček—Milčinski: Die Amtssprache — Finžgar: Video meliora proboque, »Bursche, das verstehst du nicht!« — Šorli: Ein grosser Mann — Cankar: Jadac, Frühmorgens, Publikum, Fliegen, Fremdes Leben, Fremde Wissenschaft, Der Schwachsinnige Martin, Meine Quartiere — Pregelj: Des Herrn Matthias letzter Gast — Novačan: Die Idee — Majcen: Das Quartier Nr. 8 — Bevk: Das schwarze Küken — Kozak Juš: Aza.

Velikega pomena pa je v splošnem pogledu brošurica, ki jo je v francoščini sestavil dr. Stelè o zgodovini, kulturi in literaturi Slovenije. V poglavjih: Situation géographique et statistique de la Slovénie (Zemljepisna lega in statistika Slovenije) — Principales époques de l'histoire des Slovènes (Glavne dobe zgodovine Slovencev) — Evolution de la culture des Slovènes (Razvoj kulture Slovencev) — Etat actuel de la culture slovène (Sedanje stanje slovenske kulture) — in Littérature slovène (Slovensko slovstvo) je avtor v mojstrsko zgoščeni obliki na pičlih 23 straneh podal pregled o vsem, kar more tujca zanimati glede Slovenije in Slovencev. Na tako tesnem prostoru ni še nihče doslej povedal toliko o nas Slovencih, kakor dr. Stelè v svoji »La Slovénie« — pa skoraj bi dejal, da tudi nihče ni umel biti tako globok in vsestranski, tako objektiven in izčrpen v prikazovanju poglavitnih osnov slovenstva bodisi v zemljepisnem in zgodovinskem, kakor tudi v duhovnem in aktivno organizatornem pogledu, kakor on. Tudi nam domačinom bi se prilegla ta kratka in naravnost klasična, z vsemi zanimivostmi nasičena podoba tistega, kar tvori neizbrisno jedro naše biti. Potrebno bi bilo, da ta brošurica izide v slovenskem prevodu v takšni nakladi, da bi ga ne bilo Slovenca, ki bi je ne imel stalno pri sebi, še bolj pa, da bi jo znal na izust. Navedem naj le nekaj stavkov iz dr. Stelétovega delca, da bo vsakomur očitna privlačna in neprecenljiva bistrost duha, ki ga je sestavil:

»Slovenska kultura, piramida, ki se dviga v povsem določenem pravcu, se je pojavila iz socialnih, religioznih, moralnih in političnih razmer, ki je slovenski narod v poslednjih štirih stoletjih šel skoznje. Danes je veličastna stavba, katere temelj sloni na množici izobraženega in s čuvstvi demokracije navdanega ljudstva. Njegovo prvo stopnjo predstavlja ljudsko šolstvo, čigar omrežje bo zdaj zdaj doseglo svojo popolnost; druga stopnja so srednje in strokovne šole; nato se dviga v prosvetnih organizacijah z raznimi stremljenji, za vse vrste telesne in moralne vzgoje, ki prodirajo do poslednje vasice; slovstvo in umetnost, znanstvene organizacije in Znanstveno društvo humanističnih ved, Narodna galerija in Narodno gledališče končujeta stavbo, katere vrhunec tvori slovenska univerza v Ljubljani.«

Želimo le, da bi velike množice tujih pisateljev in odličnjakov, katerim sta obe navedeni publikaciji namenjeni, ponesle v svoje domovine zavest o Slovencih in njih kulturi, kar bo nedvomno uspešno pospešilo naš ugled po svetu. s. š.

★

Na poti v Dubrovnik. Do sedaj se je priglasilo za mednarodni penklubski kongres v Dubrovniku, za katerega vlada izredno veliko zanimanje, 340 udeležencev, in sicer 266 iz raznih evropskih in izvenevropskih držav, ostali pa so iz Jugoslavije. Izmed poslednjih jih je 19 iz centra Ljubljana, 21 iz centra Belgrad, 34 iz centra Zagreb. — Snoči je odpotovala slovenska skupina na Sušak, kjer bo sprejela goste iz srednje Evrope; a od tu se bo odpeljala z njimi na parniku »Kraljevič Peter« proti Dubrovniku. Tajnik ljublj. centra, dr. Stele, pa je krenil proti Trstu, kjer bo pozdravil Angleže in Francoze, s katerimi bo nadaljeval pot na ladji »Kralja Aleksandra«. Tej skupini se bodo priključili v Splitu tudi Hrvatje.

★

C. I. T. I. Mednarodna organizacija duševnih delavcev. Osma številka znanstvene revije »Časa« prinaša poleg nekaterih aktualnih razprav in člankov (pomen in značaj velikega znanstvenika, kristjana, dobrodelca itd. Frédérika Ozanama; Gosarjev »Nauk o vrednosti in socialno vprašanje« se prav dobro dopolnjuje z Ušeničnikovimi kritičnimi opombami o marksizmu) prav dober članek dr. M. Pivec-Stelétove o **Mednarodni organizaciji duševnih delavcev**, ki ima v svetu tolik pomen, je preimnogemu slovenskemu izobražencu komaj znana. Kmalu po vojni (1923) so se v posameznih državah zasnovale narodne ali drž. zveze duševnih delavcev, katere so se priključile svoji centrali v Parizu, imenovani Conféderation Internationale des Travailleurs Intellectuels. — Glavni cilj C. I. T. I. je: koordinirati napore in načrte posameznih narodnih ali drž. zvez duševnih delavcev, da se izboljša gospodarski, moralni in socialni položaj duševnih delavcev in zagotovi njihovo mednarodno intelekt. sodelovanje. Delovanje C. I. T. I. je izven vseh političnih strank in vseh veroizpovedi. Sledeč splošnemu značaju časa, se je C. I. T. I. v prvih letih borila za izboljšanje položaja duševnega delavca, v zadnjih letih pa se mora boriti za golo eksistenco duševnega delavca. Doslej se je učlanilo 10 držav (Anglija, Avstrija, Belgija, Češkoslovaška, Finska, Francija, Nizozemska, Jugoslavija, Nemčija, Poljska). V Jugoslaviji sta dve sekciji, ena v Belgradu (za Srbijo, Črno goro in Vojvodino), druga v Ljubljani za Slovenijo (Zveza duševnih delavcev v Sloveniji), Zagreb dosedaj take sekcije še nima.

Težave avtobusnih podjetnikov

Ljubljana, 23. maja.

Za dne 20. t. m. je sklicalo Združenje avtobusnih podjetnikov dravske banovine svoj IV. redni letni občni zbor. G. predsednik **Magister** Jože je pozdravil navzoče in zastopnika zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Koceta, nato pa poročal o delu združenja v pretekli poslovni dobi. Povdaril je pozitiven rezultat dela zadruge v pretekli poslovni dobi z dejstvom, da se je posrečilo razveljaviti svoječasni pravilnik o obveznem zavarovanju potnikov v avtobusnem prometu, zakaj z uvedbo tega pravilnika dvomim — pravi g. predsednik — da bi nam bil omogočen še nadaljni avtobusni obrat.

Tako naša Zveza, kakor tudi vsa združenja avtobusnih podjetij pripravljajo veliko akcijo za obstanek avtobusnih podjetij ter avtobusnega prometa sploh. Občinstvo ni obveščeno o pravem stanju avtobusnih podjetij in celotnega avtobusnega prometa v naši državi. Dosedanja bremena, ki so že itak nevzdržna, nameravajo še povečati. Najhujše pa je, da hočejo kar uničiti avtobusni promet, češ, da bo to v korist državnih železnic. Resnica pa je, da v splošnem avtobus niti v najmanjši meri ni ogrožal koristi državnih železnic, ampak je celo razgibal potniški promet na lokalnih progah naših železnic v toliko, da ima danes podeželje ugodnejše in hitrejše zveze s središčem naše banovine. Vprašanje plačevanja za večjo uporabo cest še do danes ni rešeno. To plačevanje po banovinskih kartah je nepraktično in škodljivo tako za državo kakor tudi za avtobusna podjetja. Mešanje bencina s špiritom je zadeva, ki ji je treba posvetiti največjo pažnjo. Poskrbeti moramo, da se to vprašanje reši povoljnejše za avtobusna podjetja in za naš avtomobilizem sploh.

Pravilnika o avtobusnem prometu, ki naj bi predpisal podrobne odredbe o dolžnostih in pravicah avtobusnih podjetij, da se končno ustali avtobusni promet pri nas, tega pravilnika še do danes nimamo in ga najbrže tudi ne bomo dobili, dokler ga ne bomo odločno zahtevali in njegovo potrebo podprli s stvarnimi dokazi. Zato pa je treba dobro poznati razvoj in stanje avtobusnega prometa v celi naši državi.

Sledilo je blagajniško in tajniško poročilo. Pri slučajnostih je g. zastopnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo v daljšem govoru razložil trenotne težkoče gospodarskega položaja v obče, nakar je g. predsednik zaključil uspelo zborovanje.

V avtobusih se ne sme kaditi!

Naročnik nam piše: Nedavno sem bil priča prav poučnega in za današnje čase značilnega dogodka. V prenatrpanem avtobusu, ki je bil vrhtega poln uhajajočih škodljivih bencinskih plinov, si je neki potnik, menda vinski agent, prižgal cigareto. Ko so ga sopotniki opozorili na prepoved kajenja, ki je bila razvidna iz tablice nad šoferjevim sedežem, je začel zabavljati in robantiti, češ, da je finančni minister izdal zakon, da je kajenje po avtobusih odpravljeno, da on, agent, zategadelj povsod, koder se vozi, kadi in se mu ne upa nihče upreti. Šofer avtobusa pa se za njegove izjave ni mnogo zmenil, dejal je le kratko »Ali cigareto iz ust ali pa ven!« Vinski agent se je na to udal, a zapretil šoferju, »da mu bo že pomagal«. — Stvar me je zanimala in iskal sem po vseh službenih listih in novinah dotični »zakon« finančnega ministra, pa ga nisem mogel najti. Pač pa me je poučil neki prijatelj, ki ima s takimi stvarmi opravka, da je bil dozdevni zakon menda le predlog fin. ministra, doposlan ostalim prizadetim ministrstvom v presojo in preudarek, ali bi se dali dosedanji strogi predpisi glede kajenja v gledališčih, koncertnih dvoranah, tramvajih in avtobusih omiliti. Dosedanja **absolutna prepoved kajenja v avtobusih in gledališčih** pa velja slej ko prej in zapade vsakdo, ki se ji ne pokori, občutni policijski kazni. Prosim Vas, g. urednik, da te vrstice objavite, da bo konec različnim zmedam, ki jih delajo premalo poučeni poznavalci »zakonov«.

Zopet tihotapec

Guštanj, 22. maja 1933.

V teku osmih dni se je že v drugič posrečilo orož. narednika prijeti tihotapca. Tokrat je prijel nekega fanta, ki stanuje tik ob meji, pa je vtihotapljene predmete prodajal po kmetih. Zasačil ga je na Brdinjah o polnoči, ko je ravno sladko spal na nekem skednju. Pri preiskavi so našli prejšnjo množino saharina, vžigalnih kamenčkov, tobaka, cigaretnega papirja in drugo. Razume se, da so mu zaplenili tudi denar.

Najdeno okostje tihotapca

Iz Čakovca poročajo: Te dni so kopali kmetje pesek na bregu Mure v bližini Lepenskega mosta. Pri kopanju so naleteli na moško okostje s sledovi, po katerih bi se dalo soditi, da je bil pokojni oblečen v vojaško obleko. Kmetje so o tem obvestili oblasti. Orožniki so začeli preiskovati, da ugotove, na kak način je prišlo okostje na to mesto. Za najdbo okostja je zvedela tudi neka žena iz Goričan in je po zobeh spoznala svojega moža, ki je izginil leta 1919. Ta mož se je svoječasno pečal s tihotapstvom. Nekega dne je vzel s seboj 150.000 kron in se ni več vrnil. Prijeli so nekaj njegovih tovarišev, ki so se takrat izgovarjali, da je mož padel v Muro in da ga je voda odnesla. Ker se jim ni moglo ničesar dokazati, je bilo postopanje ustavljeno. Sedaj je sodišče vnovič začelo zadevo preiskovati.

Koledar

Sreda, 24. maja: Marija Devica, pomočnica kristjanov; Afra, mučenica. — Mlaj ob 11.07. — Herschel napoveduje deževno in hladno vreme.

Osebne vesti

= **Profesorske izpite** so naredili v izpitni periodi 1932-33 tile gg. kandidatje in kandidatinje iz dravske banovine: V **Ljubljani:** Perič Filip, Uršič Milena, Krakar Josip, Sajovic Anton, Ahlin Franc, Miklavčič Maks, Tome Matija, Ostrovška-Schaup Milica, Kopljevski Stanislav, Adlešič Miroslav, Gorše Friderik, Oven Anton, Tominšek Vlasta, Mrak Draga, Kocjan Andrej, Maly Viktor, dr. Jaklič Fr., Šlebinger Ciril, Kuljiš Andro, Jurkovič Ljubomir, Debeljak Valentin; v **Belgradu** pa Antič Silva in Šedivy Bogomil.

= **Promocija.** Na belgrajski medicinski fakulteti je bila v soboto promovirana gdčna Zvezdana Zadnikova iz Ljubljane, hčerka višjega uradnika ravnateljstva drž. železnic in vnukinja, oziroma nečakinja ugledne de Glerijeve rodovine. — Iskreno čestitamo!

= **50 letnico mature na ljubljanskem učiteljišču** praznujejo letos še živeči tovariši in sicer: **Antosiewicz Adolf,** nadučitelj v p. v Klachauu; **Ažman Josip,** nadučitelj v p., Breznica; **Christof Josip,** lastnik in ravnatelj zasebne šole, Ljubljana; **Erker Alojzij,** učitelj v p., Stara cerkev; **Gorazd Franc,** mestni učitelj v p., Ljubljana; **Josin Emanuel,** pisarniški ravnatelj v p.; Ljubljana; **Luznar Franc,** nadučitelj v p., Primskovo; **Pogačnik Naval,** operni pevec, Dunaj; **Pirc Avgust,** mestni učitelj, Ljubljana; **Rozman Franc,** nadučitelj v p., Št. Ilj pod Turjakom; **Turk Josip,** okrajni nadzornik v p., Radovljica, in **Zavrl Valentin,** nadučitelj v p., Komenda pri Kamniku.

= **Upokojeni** so peh. narednik vodnik I. razr. 1. pešpolka Ivan Ivanuša; peh. narednik vodnik II. razreda 21. pešpolka, na službi pri poveljstvu skopskega vojnega okrožja Ivan Jaroš in peh. narednik vodnik I. razreda 6. pešpolka Gustav Kumer.

Ostale vesti

— **Slušateljem pravniške fakultete.** Podpisana sva dobila privatno naročilo gospoda konzula dr. Antona Novačana v Kairu, da razdeliva vsoto **102 pound šterlinga 11 šilingov 3 pence,** kar znaša 25.490 Din) med 25 slušateljev naše pravniške fakultete, ki morajo biti **najrevnejši med revnimi;** vsak dobi po 1000 Din (en tisoč dinarjev). Ostanek pripade slušatelju v smislu posebne namembe. Naklonjena vsota je bila priposlana od ge. Perle Berte Musič-Bey, vdove po advokatu in bivšem honorarnem konzule Filipu Musič-Bey v Aleksandriji, Reu Menasce 58. — Slušatelji, ki se potegujejo za darilo **po 1000 Din (en tisoč dinarjev),** naj vložé **do 31. majnika 1933 opoldne** na podpisanca prošnjo z indeksom, zrelostnim spričevalom, morebitnimi spričevali o izpitih, opravljenih na naši pravniški fakulteti, in z legalnim ubožnim spričevalom. — V Ljubljani, dne 22. maja 1933. — Dr. Metod Dolenec, l. r.; dr. Alfred Šerko, l. r.

PROTI SONČNIH PEG?
ORISOL CREME!

— **Šolijska klasična gimnazija** v zavodu sv Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, 28. maja 1933: I. telovadni nastop ob 10 dopoldne na igrišču; II. koncert s petjem in godbo ob 4 popoldne v veliki dvorani; III. razstavo risarskih izdelkov učencev I. in II. razreda v risalnici. — Prijatelji zavoda in mladine vabi k obilni udeležbi — Ravnateljstvo.

— **Priporočilo Slovencem na Dunaju.** Častni kanonik g. Matej Škrbec, stric kranjskega župnika g. Mateja Škrbca, je bil prisiljen oditi zdravit svoje oči na dunajsko očesno kliniko. Gospod častni kanonik bo ostal v dunajski bolnišnici kakih 4—6 tednov. Ker gospod na Dunaju nima svojih znancev, bo med tem časom popolnoma osamljen v tujem mestu in med tujimi ljudmi. Zato prosimo dunajske Slovence, da bi ga kdo prišel obiskat ter mu lajšat bolezen in samoto. Njegov naslov je: Wien IX, Allgemeines Krankenhaus 2, Augenklinik.

PREHODNA DOBA DEKLIC JE MED 12. IN 17. LETOM,

to je doba, ko mora imeti vsaka deklica močno in zdravo kri, močne in zdrave živce in izvrsten apetit. Dajte ji »ENERGIN« za okrepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v leharnah, pol litra 35 Din

— **Konvikt Notre Dame v Ljubljani** nudi stanovanje in vso oskrbo dijakinjam srednjih in strokovnih šol. Pojasnila daje: Predstojništvo Ubogih šolskih sester de Notre Dame, Ljubljana, Langusova 16. Tramvajska proga: Vič — Stan in dom.

— **Čebelarska podružnica v Kamniku** priredi v nedeljo, dne 28. maja ob 10 dopoldne predavanje o izbiri matic za pleme pri čebelnjaku g. Koširja v Podjelšah pri Kamniku. Po kratkem predavanju odhod v Bistrico in ogled plemenilne postaje za matice. Predava g. prof. Verbič, predsednik Čeb. društva. Čebelarji in tudi prijatelji čebelarjev, udeležite se zanimivega predavanja in ogleda. Dohod v Kamnik ob 9.25, odhod iz Kamnika ob 5, lahko pa tudi kasneje.

— **Smučarski klub Ljubljana** razpisuje oddajo težaških, zidarskih, tesarskih in ostalih profesijonistovskih del in dobavo za zgradbo »Smučarskega doma na Pokljuki«. Vsi podatki, proračuni in pogoji se dobe od 26. t. m. dalje pri arh. Jožetu Mesarju, Tyrševa cesta 5 (nebotičnik) proti nabavni ceni. Ponudbe je vložiti do 6. junija t. l. do 11 istotam. — Smučarski klub Ljubljana.

— **Nosečim ženam in mladim materam** pripomore naravna **»Franz-Josef«** grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili **»Franz-Josef«** vodo v premnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. **»Franz-Josef«** grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Na nasvet Kluba koroških Slovencev v Ljubljani** in pod njegovim pokroviteljstvom odpotuje **oktet pevskega društva »Ljubljanski Zvon«** s svojim vodjo br. Doretom Matulom na Koroško, kjer bo prvi koncert v četrtek, na Vnebohod, v Brnci, naslednji dan bo sestanek koroških pevcev in okteta v Celovcu, dne 27. maja koncert v Št. Janžu v Rožu, 28. maja pa koncert v Žitari vasi. Oktet ima na sporedu umetne skladbe E. Adamiča, D. Bučarja, P. Jereba, D. Jenka, J. Pavčiča, Z. Prelovca in dr. A. Schwaba ter narodne pesmi v harmonizaciji O. Deva, F. Marolta in J. Žirovnika. Na koncertih bo uvodno besedo govoril, razlagal vsebino pesmi in njih uglasbitev skladatelj in pevovodja g. Zorko Prelovec, potni maršal oktetove turneje po Koroški je g. dr. Kramberger. Vrlim pevcem želimo srečno pot in lep umetniški uspeh med koroškimi pevci!

— **Zagrebška opera v Sarajevu.** Zagrebška opera, ki se sedaj mudi v Dubrovniku, se pripelje v petek s posebnim vlakom v Sarajevo, kjer bo vprizorila šest predstav. Za gostovanje zagrebške opere se Sarajevčani tako zanimajo, da so vstopnice za vseh šest predstav popolnoma razprodane.

— **Žrtev strele.** Blizu Bosanske Kostajnice sta dva dečka pasla ovce. Nenadoma je prihrumela nevihta, udarila je strela in oba dečka sta obležala na tleh. Ko so ju pozneje domači našli, se jim je posrečilo, da so enega dečka spravili do zavesti, medtem ko je bil drugi že mrtev. Strela je ubila tudi več ovac.

— **Stari nakiti.** Pri Županji delajo savski nasip. Pri izkopavanju zemlje so našli že mnogo dragocenih predmetov iz rimske dobe. Te dni so zopet izkopali manjše nakite, o katerih sodijo, da so stari okrog 2000 let. Poslali so jih v arheološki muzej v Zagrebu.

— **Kubična računica.** Vsak posestnik gozdov ali lesni trgovec, ki prodaja in kupuje les, potrebuje pri svojih kupčijah zanesljive, vsestransko natančno izračunane knjižice za vsako debelino, dolžino in vsebino hlodov in tramov v kubičnih metrih, colah in čevljih za rezan, tesan in okrogel les, dalje za remeljne, deske, plohe itd. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani ima v svoji zalogi sledeče Kubične računice: **Kubična računica za okrogel, rezan in tesan les,** sestavil Mirko Logar, vezana 45 Din, dobi pa se posebej samo za rezan in tesan les za ceno 30 Din, ali pa samo za okrogel les, ki stane vez. 20 Din. Dalje **Kubična računica za remeljne,** polmorale, morale, madrierje, tavolete, testone, žagance (deske) in plohe za vsako debelino in dolžino v kubičnih metrih. Stane vezan 45 Din in jo je sestavil Mirko Logar. Na podlagi računov iz teh knjižic si bo vsak sam hitro in zanesljivo izračunal, koliko ga bo stal kupljen ali prodan les obdelan ali v surovi obliki. Za vsakega naprednega gospodarja je knjižica neprecenljive važnosti.

— **Za Japonsko in Kitajsko se brigate,** za Vašo kožo in Vašo denarnico pa ne! Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5, ima **osem dni toaletnega »Merima« mila.** Izvrstna kvaliteta, najnižje cene.

— **Preden nastopimo potovanje** in se podamo na oddih, moramo vedno računati na nevarnosti, ki se nam lahko med tem pripete. Zdravje je največji zaklad, ki ga moramo skrbno čuvati. V poletnih dneh je človeško telo vedno izpostavljeno različnim temperaturam, ki se tako hitro menjajo. Prehladu slede navadno: influenca, angina in hripa in dostikrat tudi pljučnica. Vse to so nevarne bolezni, katere je treba takoj v začetku uničiti. Izkustva uče, da nas poznane »Bayer« Aspirin tablete najboljše očuvajo prehlada. Radi tega ne pozabite vzeti s seboj Aspirin tablete, ki Vas bodo sigurno in hitro pozdravile.

— **Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih žive,** pri bolečinah v kolku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova«** grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Mariborske vesti:

Obrtniki zborujejo

Maribor, 23. maja.

V ponedeljek ves dan se je vršila v Mariboru ustanovna skupščina Okrožnega odbora obrtniških združenj za mariborski okoliš. Predsednik F. Bureš je v uvodnih besedah pozdravil navzoče in podal delegatom jedrnato poročilo, v katerem je opozarjal na važnost ustanovitve Okrožnega odbora, ki stopa s tem v definitivno funkcijo. Sledilo je poročilo tajnika Novaka. V okrožnem odboru je včlanjenih 47 obrtniških združenj z nad 6000 člani. Zbornica TOI je s svojim razpisom z dne 14. aprila 1933 imenovala upravo Okrožnega odbora s predsednikom F. Burešem na čelu. Poročilo blagajnika Ivana Horvata se je soglasno odobrilo. Soglasno se je sprejel tudi proračun v znesku 70.000 Din z doklado 10 Din od vsakega člana posameznih združenj. Za tajnika je bil definitivno imenovan J. Horvat. — Sprejele so se končno po obširni in temeljiti debati resolucije, nanašajoče se na zavarovanje samostojnih mojstrov, glede katerega se zahteva postopna uvedba in neodvisnost od delavskega zavarovanja ter avtonomija za vsako banovino po Okrožnih odborih, dalje glede šušmarstva, radi česar se bodo zbrali obširni podatki in vršilo koncem avgusta v Mariboru posebno zborovanje, glede zavarovanja delavcev in zmanjšanja socialnih dajatev, glede strokovne izobrazbe obrtništva in obrtnega naraščaja, glede mojstrskih izpitov, davčnih olajšav nedeljsko obrtno-nadaljevalnega šolskega pouka, glede zahteve, da se ima vajenska vzgoja prepustiti mojstru in zabraniti prirejanje shodov mladoletnih vajencev. Zahteva za ustanovitev posebne državne obrtne šole v Mariboru, zaščitna carina na obrtniške izdelke in carinske olajšave na uvoz sirovin, ki jih potrebujejo obrtniki za predelavo in glede oddajanja občinskih del obrtnikom.

☐ **Zgodovinsko društvo v Mariboru** je priredilo v letošnji zimi 10 znanstvenih zgodovinskih večerov, na katerih so mariborski referenti pokazali, da je v Mariboru znanstveno delo živo, tako da ni bilo treba prositi za predavatelje od drugod. To je prvi tozadevni primer v mariborski preteklosti. V nadaljnjem svojem delu bo ZDM prirejalo v poletju zgodovinske in narodopisne izlete. Prvi se bo vršil v nedeljo, dne 28. t. m. na Črno (Ptujsko goro), kjer si bodo izletniki ogledali tamošnje umetnine. Odhod iz Maribora z vlakom ob 12, povratek zvečer. Radi preskrbe prostorov na vlaku, prosi ZDM udeležence, da se osebno ali pismeno prijavijo do petka popoldne v študijski knjižnici ali v Banovinskem arhivu ali pa v muzeju.

☐ **Gledališke abonente ter abonente na blok,** ki so še vedno v zaostanku s plačevanjem obrokov, dasi jih je gledališka uprava že neštetokrat opominjala, prosimo, da vendar že enkrat poravnajo svoj dolg. — Uprava »Narodnega gledališča« v Mariboru.

☐ **Prostore za novi Banovinski dom** v južnem traktu banovinske stanovanjske hiše v Strossmajerjevi, odnosno v Gregorčičevi ulici, si je ogledala v ponedeljek posebna komisija, sestoječa se iz gradbenih ekspertov banske uprave in mestne občine. Komisija je pregledala vse v poštev prihajajoče prostore ter ugotovila, da je adaptacija za namene dečjega doma izvedljiva. Podrediti bo treba samo nekaj vmesnih sten v posameznih stanovanjih, odstraniti štedilnike iz kuhinj ter demontirati nekatere kopalnice. Adaptacija ne bo notranjosti poslopja izkvarila ter bo mogoča z malimi stroški kasnejša zopetna predelava v stanovanjske svrhe. Ker se namerava v Mariboru osnovati centralni banovinski Dečji dom ter mu eventuelno priključiti tudi še oddelek za deklice, bodo sčasoma tudi novi prostori nezadostni ter bo treba misliti na povečanje zavoda. Z adapcijskimi deli se bo pričelo v najkrajšem času. Izvršila jih bo banska uprava v svoji režiji, dočim bo mestna občina prispevala v te svrhe 90.000 Din. Kakor hitro se bo izvršila preselitev zavoda, pa bo občina preuredila prostore, v katerih se nahaja dečji dom sedaj, v oskrbnišnico.

☐ **Kolodvorska carinarnica** je v svoji zunanji obliki v glavnem že izgotovljena. Tudi instalacijska dela za plin, elektriko in centralno kurjavo so že gotova. Sedaj se vrši izgradba notranjosti, stopnišč, pokritega dvorišča in sobnih medsten. Tudi ta dela so že zelo napredovala. Poslopje je dobilo po odstranitvi zunanjega ogrodja lep in monumentalen izgled ter je čisto izpremenilo lice zgornjega dela Aleksandrove ceste.

☐ **Z gradnjo glavne carinarnice pa ne bo nič.** Za letos je načrt graditve glavne carinarnice in carinskih skladišč ob Einspielerjevi ulici padel v vodo. Denarna plat ne bi delala ovir, ker je potrebna vsota zagotovljena v kaldmrinksem fondu, zapreka pa je nastala v tem, ker se še ni dosegel sporazum z vojaško upravo glede zamenjave vojašnic in skladiščnih objektov, na katerih prostoru se bo zidala nova carinarnica s skladišči.

☐ **Stare nerabne obleke** bo zbiral letos tukajšnji Rdeči križ, da jih očisti, popravi in zakrpa. Pozimi bodo ta oblačila dobrodošla revežem, ki nimajo sredstev za toplo obleko. Lastnike takih oblačil, nerabnega perila itd. naproša vodstvo Rdečega križa, da tega ne zavržejo, ampak hranijo do prihoda pobiralcev. Pomagali bodo s tem ubožcem in brezposelnim.

☐ **Razpis mesta.** Mestno načelstvo razpisuje mesto drugega jurista, kateremu bodo v prvi vrsti poverjeni posli obrtnega referata. Pogoji: Dovršena juridična fakulteta in upravno-politični izpit. — Prošnje s potrebnimi prilogami je do 20. junija t. l. vložiti pri mestnem načelstvu v Mariboru.

☐ **Kriza v pohorski kamenarski industriji.** V granitnih kamenolomih v Ribnici na Pohorju ne more priti do sporazuma med delavstvom in podjetniki. Te dni je bilo zopet odpuščenih znatno število delavcev, ki so pa bili v soboto po posredovanju mariborske ekspoziture Delavske zbornice deloma sprejeti nazaj v službo. Glavno vlogo ima v tem sporu mezdno vprašanje, dočim sta oba kamnoloma z naročili dobro založena.

☐ **Žetev smrti.** Umrla je v starosti 36 let gospa Julijana Ritonja, soproga železniškega uradnika. Blago pokojnico položé k večnemu počitku danes popoldne. Svetila ji večna luč, žalujočemu soprogu in svojcem naše iskreno sožalje!

☐ **Zakaj ni bilo v nedeljo teniškega turnirja?** V nedeljo bi se moral dopoldne vršiti teniški turnir med ISSK Mariborom in SK Železničarjem. Pred pričetkom pa je ISSK Maribor na samem igrišču odpovedal turnir z izgovorom, da je vložil pri JTS protest zoper nastop nekaterih igralcev SK Železničarja in dokler ta protest ni rešen, ne more igrati. Dogodek je vzbudil precej pozornosti. V interesu mariborskega teniškega sporta bi gotovo bilo, da se spor v miru reši, ker ne bi bilo umestno, da tudi tenis zaide v spore, ki že razjedajo naš nogomet.

☐ **14 dni nobene nalezljive bolezni.** Zdravje Maribora, še bolj pa njegova zdravilna in blaga klima, se jasno odraža v zapiskih mestnega fizikata, kjer že 14 dni ne beležijo nobene nalezljive bolezni. Med večjimi našimi mesti gotovo še nobeno ni doseglo tako dolgotrajnega zdravega rekorda. In to kljub aprilskemu muhastemu vremenu, ki nas je majniške dneve preganjalo. Obenem je to lep dokaz intenzivnega strokovnega dela mestnega zdravstvenega urada, ki budno pazi, da vsak pojav nalezljive bolezni že v kali zaduši ter tako prepreči, da bi se bolezen epidemično razširila ter bi ogrožala zdravje našega mesta.

☐ **Smrtonosna motika.** Pred malim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča sta se zagovarjali včeraj dopoldne 22 letna viničarska hči Antonija Grdja iz Cogetincev in dekla Amalija Budja iz Komarnice. Prvo dolži obtožnica, da je zadala z motiko smrtni udarec Jakobu Paru, drugo pa, da je za uboj vedela, je pa nemarno izpovedala, da je zadobil Par smrtne poškodbe radi pada po stopnicah. Dogodek se je pripetil dne 1. decembra lanskega leta v Vanetincih, kjer so pretakali pri Jožefu Frasu vino. Antonija Grdja je bila sama v kleti, ko se ji je približal pokojni Par ter silil v njo. V jezi je dekle zagrabilo za motiko, zamahnilo po roki vsiljivca, po nesreči pa je udarec zadel v glavo. Udarcu je kmalu sledila tudi smrt. — Antonija Grdja je bila obsojena na 2 leti strogega zapora. Amalija pa na dva meseca zapora.

☐ **Obešenec na bukovi veji.** V Rošpohu pri Mariboru si je končal življenje z vrvjo 56 letni Štefan Pulko. Našla ga je žena v gozdu visečega na bukovi veji. V smrt ga je gnala brezposelnost, radi katere je zabredel v veliko bedo s svojo številno družino. Usodnega dne je od jutra do večera iskal v mestni okolici kake zaposlitve, ko pa ni našel ničesar, je v obupnosti izvršil nesrečno dejanje.

Ptuj

Postaja za umetni prsni koš. Za člane OUZD se je ustanovila v Ptuju postaja za umetni prsni koš. Postajo bo vodil primarij dr. Aleksander Kühar v svoji privatni ordinaciji. Vsi zdravniki okoliša ekspoziture OUZD v Ptuju in Murski Soboti naj odslej pošljajo bolnike, ki so potrebni aplikacije umetnega zračnega prsnega koša, v urad ekspoziture v Ptuju in sicer vsak delavnik od 10—12.

Najden utopljenec. Truplo pred dnevi izginulega 18 letnega Janeza Vilčnika iz Velovlaka, o čemer smo poročali, so našli v Pesnici pred zapornicami Toplakovega mlina v Pacinju. Daljava od brvi, kjer so našli njegov klobuk, znaša približno 6 km. Preiskava je dognala, da je izvršil mladenič samoumor, kar potrjuje tudi dejstvo, ker si je prerezal žile na obeh rokah, zatem pa skočil v vodo.

Na tukajšnji realni gimnaziji je pouk v 4. in 8. razredu končan. V 4. razredu je od 44 učencev izdelalo 19, popravljalni izpit jih mora delati 16, ostalih 9 pa je padlo za eno leto. — V 8. razredu je od 28 učencev izdelalo 17, popravljalni izpit mora delati 9, za eno leto sta padla 2 učenca, eden pa je izstopil še pred sklepom pouka.

Creva so izstopila iz trebuha 22 letnemu Janezu Novaku, ki mu je nekdo v prepiru zadal usoden sunek z nožem. Novaka so prepeljali v ptujsko bolnišnico Krivec priznava dejanje, sklicuje se pa na staro sovraštvo.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtländer, Welta, Certo i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Življenje tudi

10.000 m pod morjem

Boj za obstanek v morskih prepadih

Življenje pod morjem je bolj enolično kakor na zemlji. Na površju odvisi življenje od podnebja in zemljepisnega značaja posameznih pokrajin. Toplota odvisi od zemljepisne lege, od oddaljenosti od ekvatorja in od višine nad morsko gladino posameznih pokrajin. Nad dve tretjini zemeljske površine je zalilo morje, katerega dno samo na sebi tvori svet zase. Kakor na zemlji se dvigajo iz njega gore, na drugi strani zopet dosegajo prepadi strahotne globine, ki merijo 9—10.000 metrov. Ti prepadi se začenjajo navadno v globini 400 metrov pod morsko gladino. V njih so povsod enaki življenjski pogoji. Edino izjemo predstavlja Sredozemsko morje, ki ga loči Gibraltarska ožina od Atlantskega oceana. Zato je tudi temperatura Sredozemskega morja višja in temu primerno je tudi živalstvo bolj razvito. Nasprotno je temperatura kakih 400 metrov pod morjem povsod enaka ne glede na zemljepisno lego mesta pod morjem. Pri tem ne igra važne vloge okolnost, ali leži to mesto na severnem ali južnem tečaju, ali ob ekvatorju. Značilno je tudi, da se voda v globini 1000 metrov pod morsko gladino sploh ne giblje več in da nanjo ne vplivajo več morski tokovi. Solnčna svetloba seže kvečjemu 400 metrov pod morsko gladino.

Kljub temu tudi silne morske globine niso brez življenja. V njih živijo živali, ki bodisi plavajo v vodi ali se naselijo na dnu. V te globine še ni seglo človeško oko; vendar so raziskovanja s posebnimi pripravami, s katerimi so zajeli razne živali iz teh globin, dokazala, da obstoja tudi na najnižjih globinah življenje. Rastline ne uspevajo. V teh globinah ne najdeš niti najnižjih vrst alg, ki so znane pod imenom »plancton« in ki živijo v zgornjih morskih plasteh. Kakor vse rastline imajo tudi one potrebo po svetlobi. Najdeš jih lahko v globini od 40—80 metrov, a nižje se ne spuščajo; kljub temu je odvisno vse življenje, tudi v strašnih morskih prepadih od njih. Posredno ali neposredno se vse živali na zemlji, kakor tudi pod morjem branijo z rastlinami, kajti edino rastline lahko izpreminjajo neorganske snovi v organske. Zračunali so, da na enem samem kvadratnem metru podmorske površine živi sto milijonov alg najnižje vrste. Od teh jim umre vsak dan približno ena tretjina. Ta tretjina potem pade na morsko dno in se izgubi v morskih prepadih. To je pravi dež, ki pada na morsko dno in prinaša tja hrano živalim. Morsko dno pokriva v teh globinah apnena skorja, na katero padajo usahle alge. Tu živijo živali najnižjih vrst, majhni raki, školjke, črvi in ribe. Te se povečini hranijo s snovjo, ki jo tvorijo usahle alge. Na morskem dnu mrgolijo vse te živali v velikanskih množinah.

V morskih prepadih ,ki segajo pod 7000 metrov pod morjem, pa ne živijo živali najnižjih vrst. V te globine ne pridejo več ostanki organizmov, ki so izumrli v višjih plasteh morja. Živali, ki živijo v teh globinah, so samo roparice, ki se živijo druga od druge in med seboj požirajo. Med njimi je večen boj za obstanek. Ribe, raki in druge živali, ki se podijo po teh globinah, so tudi že po svoji konstituciji pripravljene na ta boj. Večina teh rib ima strahovite zobe, s katerimi napadejo sovražnika. V te globine ne seže solnčna svetloba in v njih vlada večna tema. Mnogo rib in rakov je popolnoma slepih. Mesto oči so se jim razvile tipalnice, s katerimi zasačijo svoj plen in ga privijejo k sebi. Toda poleg teh slepih živali živijo druge, ki imajo nenavadno razvite oči. Pri nekaterih dosežejo oči velikost od ene desetine do ene šestine vsega telesa. Druge imajo zopet tako zvane teleskopične oči, s pomočjo katerih lahko gledajo ne samo predse, temveč tudi nadse.

Toda v teh morskih globinah je tudi preskrbljeno za svojevrstno svetlobo. Korali in druga nižja bitja se čudno svetijo. Nekateri raki in ribe imajo celo nekake lastne svetiljke, ki jih nosijo na telesu. Te so ustvarjene nekako kakor oči in imajo organske leče. Te svetiljke živali lahko zapirajo poljubno in jih zopet odpirajo, kadar jih rabijo, posebno takrat, ko iščejo plen. S to svetlobo včasih skušajo tudi oslepeti svoj plen. Te svetiljke tudi pospešujejo srečavanje obeh spolov.

Nastane vprašanje, kako je mogoče, da strašen morski pritisk ne zdrobi tako majhnih živalic v teh silnih globinah? Saj zadostuje že n. pr. pritisk nekaj sto atmosfer, da zdrobi lesene predmete! Nenavaden odpor živali v teh globinah pa pripisujejo okolnosti, da so živali same podvržene pritisku od znotraj navzven. Če te živali ujameš in jih privlečeš na površino, jim pogosto uide na dan črevesje in razpoči se jim tudi plavalni mehurček.

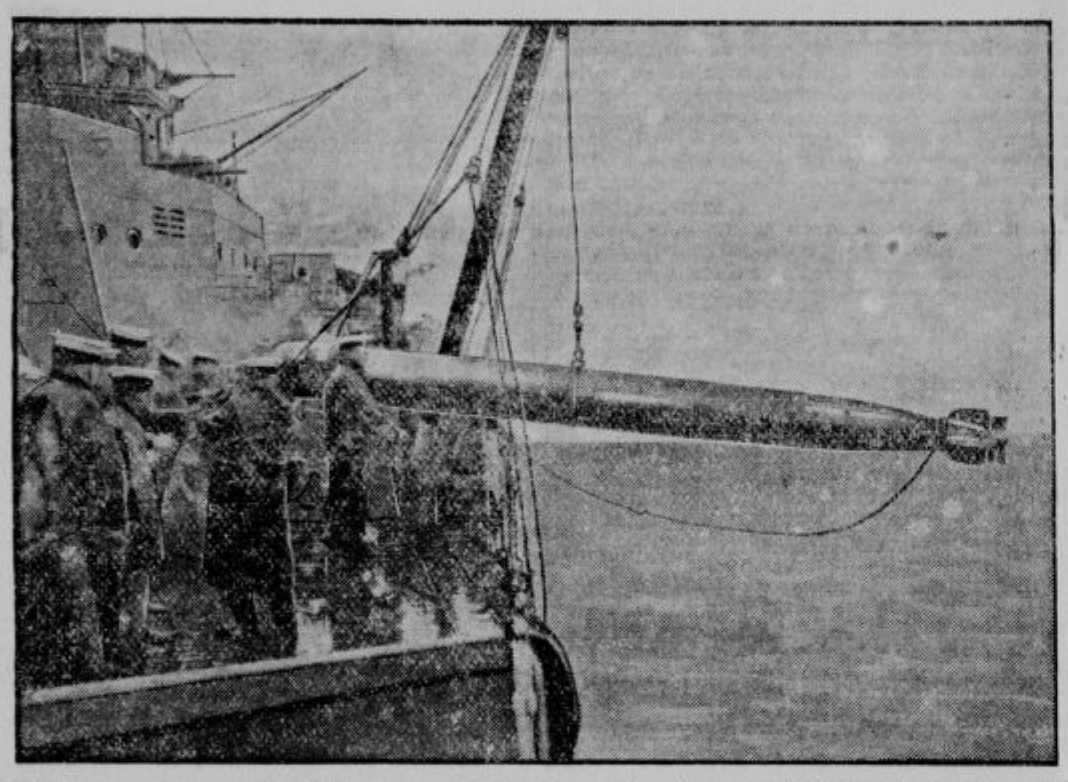

Angleška mornarica se je podala na propagandistično potovanje po angleških lukah, da bi tamkaj agitirala za novince. Mornarji razkazujejo angleški javnosti vsa čuda in skrivnosti v vojnih ladjah. Na sliki vlečejo mornarji iz morja poizkusni torpedo, ki so ga malo prej izstrelili. Pravi torpedo stane več sto funtov, zato ga pri vajah nikdar ne izstrelijo.

Nos ji je odgriznil

Iz mesta Lecce poročajo, da se je v bližnji vasi Sandonato pripetil nenavaden dogodek. Lepa Josipina Dell Anna je postala nezvesta možu. Ko jo je ta zalotil v razgovoru z drugim, jo je silno oštel; med njima se je vnel prepir. Nenadoma se je mož zakadil proti ženi in ji odgriznil cel nos.

Angleška kraljica Viktorija se razgovarja z invalidom na razstavi, ki so jo priredili v Londonu v prid vojnim invalidom.

Kaj pa tvoje telo?

Malokdo ve, da usta v 24 urah izločijo okoli poldrug liter slin.

Če črncu všiješ kos kože belokožca, potemni tudi ta kos v teku četrt leta.

Dunajski zdravnik dr. Winternitz je ugotovil, da je čaj iz hruškovega listja zelo koristen tistim, ki trpe na obistih. Listje je treba pobirati v začetku poletja, posušiti ga in potem zdrobiti. Čaj pripraviš tako, da vsuješ eno žlico tega praška na eno skodelico vode.

Množina človeške krvi v telesu znaša eno trinajstino telesa. Tako ima odrasli človek srednje postave okoli 5 kilogramov krvi. Kdor zgubi naglo en kilogram krvi, pade v nezavest, če zgubi 3 kilograme, je v smrtni nevarnosti. Seveda so tudi tu izjeme, ki odvisijo od starosti in konstitucije. Značilno je to, da ženske prenesejo večje zgube krvi kakor moški. Večkrat se zgodi, da popolnoma ozdravijo ženske, ki so zgubile 3—4 litre krvi, to posebno po porodu. Najboljše sredstvo proti izgubi krvi je prenos krvi iz zdravega človeka. Če to ni mogoče, skušajo rešiti vsaj za nekaj časa bolnika z injekcijami raztopnine kuhinjske soli.

Gandi bo post prestal

Gandija neprestano nadzira njegov zdravnik dr. Ansari. Čeprav je Gandi radi posta zelo ošibel, meni dr. Ansari, da bo srečno prestal post in nato tudi ozdravel. Prebil je že polovico posta. Verjetno je tudi, da ne bo tudi druga polovica zanj bolj nevarna. Tudi dr. Pathak, ki je preiskal Gandija, meni, da ni nevarnosti za Gandijevo življenje. Čeprav je Mahatma star že 64 let, ima njegovo telo še vedno toliko odporne sile, kakor telo moža pri 40. letu. Po postu bo Gandi potreboval še dva meseca, da popolnoma ozdravi.

Proces proti ženevskim socialistom

Pred švicarskim zveznim sodiščem v Ženevi se je pričela obravnava proti 18 socialistom, ki so obdolženi, da so 9. novembra lanskega leta izzvali krvave dogodke v Ženevi. Takrat je bilo 12 oseb ubitih. Delavstvo je napadlo četo vojakov in jo hotelo razorožiti. Na sliki vidimo socialističnega voditelja Leona Nicole, na desni brata Tronchet, ki se tudi morata zagovarjati pred sodiščem.

Ladje se ne bodo zibale več

Na nekem francoskem parniku delajo poizkuse z novo pripravo, s pomočjo katere bo mogoče preprečiti zibanje ladij in s tem tudi morsko bolezen. Priprava sestoji iz ogromnih plavuti, ki so pritrjene ob parnik pod vodo in ki jih lahko poveljnik ladje raztegne z električnim spojem. V trenutku, ko se prične ladja nagibati na stran, razširi kapetan plavut na nasprotni strani in s tem postavi ladjo zopet v ravnotežje. Izumitelj porablja pri tem isto načelo, ki ga že uporabljajo pri letalih.

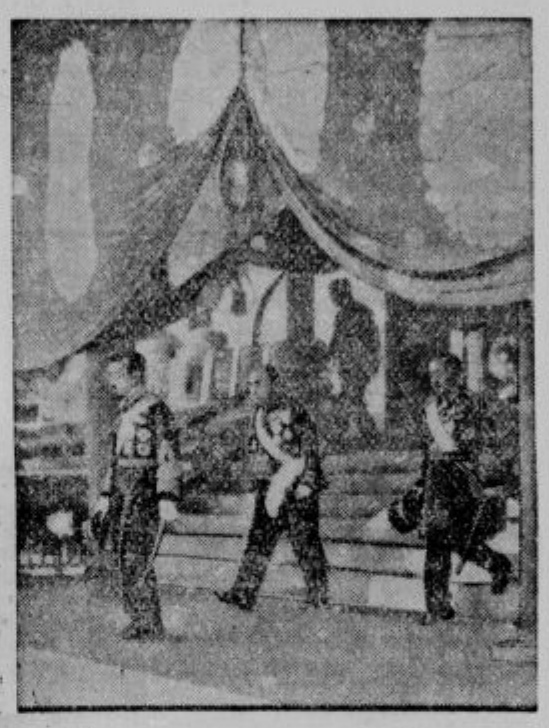

Japonski cesar pravkar zapušča Yasukinovo žaro, častni spomenik japonskim vojakom, ki so padli v boju zoper Kitajce. V žari hranijo pepel 1711 padlih vojakov. Pravkar se je pred spomenikom vršila služba božja.

Gotovo ne veš,

da izda Američan povprečno samo 25—30 centov na leto za knjige;

da ima latinska abeceda samo 22 črk;

da prašič ubije kačo, ako naleti nanjo, in jo požre;

da gre deset do dvajset milijonov meteorjev vsak dan mimo naše zemlje;

da je Benjamin Franklin iznašel zibajoči stol;

da so v Kaliforniji našli prvo zlato l. 1842;

da dijamant gori, ako je izpostavljen zadostni vročini, ker sestoji iz ogljika;

da dolguje Evropa Ameriki skoraj 12 milijard dolarjev. Glavni dolžniki so Anglija, Francija, Italija in sicer dolguje Anglija nad štiri milijarde dolarjev, Francija nekaj manj, Italija nad dve milijardi, Belgija pa 400 milijonov dolarjev;

Hitler in p. Schachleiter

Za časa svojega kratkega bivanja na Bavarskem, se je Adolf Hitler nenadoma pojavil v Feilnachu na Zgornjem Bavarskem in potrkal na hišna vrata, kjer stanuje p. Alban Schachleiter, nekdanji opat benediktinskega samostana v Pragi in danes suspendirani redovnik. P. Schachleiter je bil leta 1918 izgnan. Bil je morda prvi katoliški duhovnik v Nemčiji, ki se je pridružil Hitlerjevemu gibanju. Na svojo roko je tudi pred 10 leti priredil cerkveno opravilo za poročnika Schlagetterja, ki so ga Francozi ustrelili za časa okupacije Porurja. Čim dalje so se slabšali položaji med narodnim socializmom in katoliško cerkvijo, tembolj je prehajal Schachleiter v spor s cerkveno oblastjo. Končno mu je monakovski nadškof kardinal Faulhaber vzel pravico do maševanja in v februarju tega leta je uvedel proti njemu disciplinarno postopanje. Schachleiter se nikakor ni hotel pokoriti škofovemu ukazu, naj se umakne iz političnega življenja v samostan. Radi tega je bil 15. marca suspendiran.

Te dni je Schachleiter praznoval 50-letnico, odkar je stopil v samostan. Brškone je Hitler prišel k njemu prav za prav, da mu čestita. Narodno-socialistični listi poročajo, da je Hitler obljubil Schachleiterju, »da se mu bo krivica, ki se mu je zgodila, kmalu popravila«. Hitler namerava očividna pritisniti na kardinala Faulhaberja, naj umakne suspenzijo. Seveda ne pojde to tako gladko, kakor to morda Hitler domneva.

Angleži branijo zakon

V angleški spodnji zbornici je prišel te dni v pretres zakonski predlog glede ločitve. Neki poslanec je predlagal, naj bi se petletna bolezen enega zakonca smatrala za zadosten razlog ločitve. Zbornica je ta predlog zavrnila. Poslanec, ki je ta predlog stavil, je potem iskal drug izhod iz zadrege. Predlagal je, naj bi o njegovem predlogu zopet razpravljal poseben odbor, še posebno, ker se je opozicija proti predlogu opirala na verske predloge. Zbornica je tudi ta predlog zavrnila.

Advokat: Človek, vi ste me pa prestrašili. Mislil sem, da je policija

»Koliko let ste stari?« je vprašal sodnik.

»29 let,« je tiho odgovorila ženska priča.

»...in koliko mesecev?« je nadalje izpraševal sodnik nekavalirsko.

»Dvajsetpet,« je odgovorila priča, ki ji je rdečica zalila obraz.

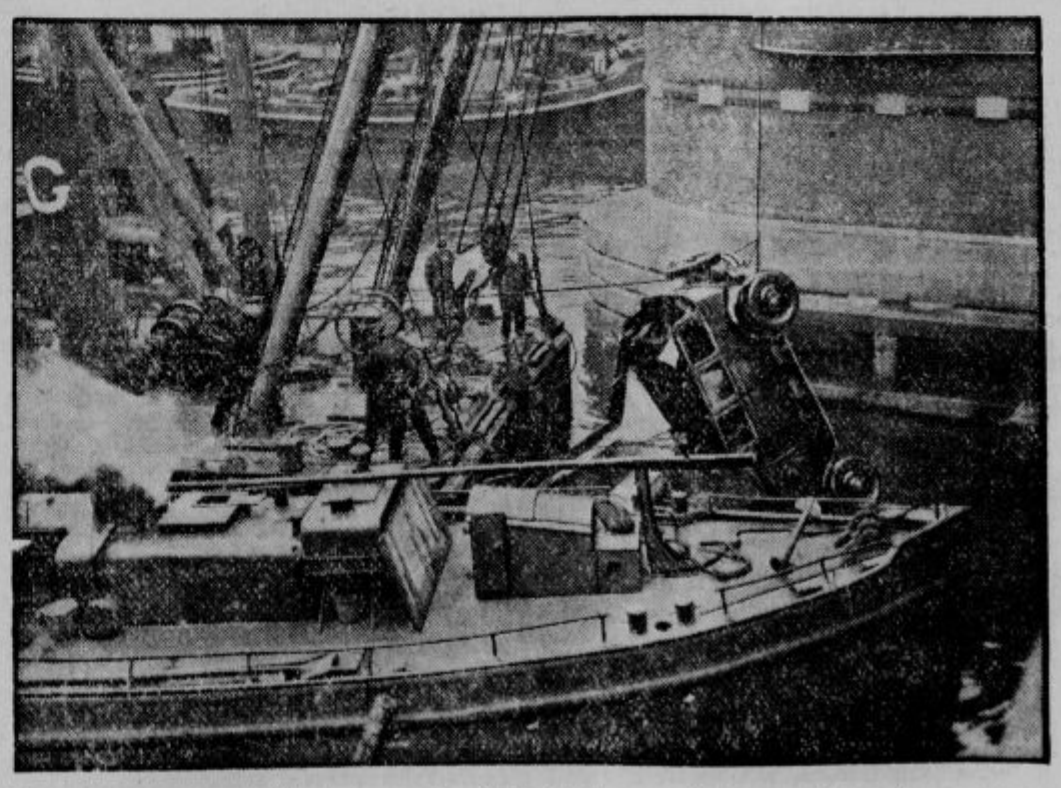

V Rotterdamu se je pripetila huda nesreča. Neki avto je zavozil čez premični most v pristanišču in strmoglavil v morje. Šofer ni opazil, da so most prej dvignili, da bi lahko spravili ladje v pristanišče. Šofer in en potnik sta se ubila. Na sliki vidimo, kako vlečejo avto iz morja.

Občni zbor ljubljanske borze

Ljubljana, 23. maja.

Na 8. rednem občnem zboru ljubljanske borze je bilo zastopanih 89 borznih članov. Po uvodnih besedah je g. predsednik Dragotin Hribar pozdravil zlasti navzočega namestnika borznega komisarja g. Spindlerja in zastopnika banske uprave g. Šinka. Nato so se zborovalci spomnili umrlih članov gg. Kollmana in inž. Rudeža. Prehajajoč na dnevni red je g. predsednik dejal, da vkljub stalno menjajočim se razmeram tudi v mednarodnem obsegu ni videti nobenega izboljšanja. Naša prva naloga mora biti, da si predvsem uredimo sami naše domače razmere, kajti blagostanje ostalega sveta je ozko zvezano tudi z našim blagostanjem. Borzno poslovanje je dalo razmeroma povoljen uspeh.

Poročilo finančnega odbora je podal gosp. Gogala. Izvlečke iz poslovnega poročilo in poročila finančnega odbora smo že prinesli v izvlečku.

G. Ivan Jelačin je apeliral na navzoče borzne člane, da naj podpro akcijo ostalih gospodarskih krogov glede izhoda iz sedanje krize. Vlada naj vpošteva predloge anketne komisije in naj izda nova sredstva za oživljanje gospodarstva. Zlasti je to potrebno radi znatnih visečih dolgov. Nadalje naj se zniža obrestna mera pri Narodni banki, ki je danes odločno previsoka. Vzgledi v drugih državah kažejo, da se da marsikaj ukreniti.

Pri naslednjih volitvah so bili soglasno izvoljeni: v borzni svet: Čeč Karel, Jelačin Ivan, Meden Viktor, inž. Remec Vladimir, Perkovič Mihovil; v finančni odbor: Gogala Josip, Gregorc Ivan, Jovan Janko, Kralj Anton, dr. Lukan Miroslav; v razsodišče pa: Ebenspanger Oskar, Hieng Ernest, dr. Loretto Fran, Naglas Viktor, Pauli Anton, dr. Rekar Ernest, Rozman Rudolf, Rus Fran, Soršak Anton, Urbanič Josip Bahovec Josip, Detela Karel, dr. Lunaček Aleksander, Rojina Anton, Vidmar Stane.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je g. predsednik zaključil občni zbor.

Bilance regulativnih hranilnic

Na podlagi posameznih računskih zaključkov vseh regulativnih hranilnic smo dobili tole sliko o financah regulativnih hranilnic. Vzeli smo pa samo najvažnejše aktivne postavke v tisočih Din:

Aktiva:	1929	1930	1931
gotovina	6.827	7.273	11.742
naložbe	186.340	208.916	171.134
efekti	47.140	51.707	60.747
hipot. pos.	214.093	232.324	248.542
menična pos.	54.258	54.113	51.181
občinska pos.	140.098	197.099	258.884
tek. računi	358.926	418.047	446.545
Pasiva:			
hran. vloge	660.182	740.278	780.156
dom. hra.		1.366	1.592
tek. rač.	358.068	440.489	487.340
Skupaj	1,024.850	1,182.133	1,269.088

Te številke nam kažejo, da se je v prvi polovici leta poslovanje razvijalo dobro. Nove vloge so prihajale in so bile plasirane največ v občinska posojila, pa tudi hipotekarna, v vrednostne papirje itd.

Ko pa je kasneje v jeseni nastopila kriza, so regulativne hranilnice mobilizirale predvsem svoje naložbe, kar pa jim je le deloma uspelo. Zato so se leta 1931 predvsem zmanjšale naložbe pri drugih denarnih zavodih in tudi pri drugih regulativnih hranilnicah za okoli 37 milijonov Din, deloma so pa bila porabljena tekoča sredstva za večje blagajniško stanje (plus 4. milj. Din).

Deloma pa je k tej statistiki pripomniti, da so se vršile tudi nekatere tehnične izpremembe v bilansiranju: n. pr. iz tekočih računov so postali menični krediti radi večjih garancij s položitvijo menic itd. D. P.

Bilance in poslovna poročila

Ljudska posojilnica v Celju. Deleži in rezerve so se v l. 1932 povečali od 1.75 na 2.06 milj. Din. Vloge so znašale konec leta 1932 92.95 (102.04) milj. Med aktivi so padla posojila od 81.8 na 76.85, naložba pa od 16.0 na 15.8 milj. Pri kontodonosu 8.9 (9.05) milj. je znašal čisti dobiček 0.25 (0.27) milj Din.

Jugoslovanska banka Zagreb izkazuje v pret. letu zmanjšanje tujih sredstev od 759.6 na 584.2 milj. Din (najbolj so padle vloge). Žal banka ne izkazuje višine reeskonta. Zmanjšanju vlog odgovarja zlasti znižanje menic in dolžnikov. Čistega dobička je (brez prenosa 0.2 (3.5) milj. Din.

Splošno bančno društvo je denarni zavod z inozemskim kapitalom. Vloge so padle v l. 1931 od 87.4 na 39.05, tek. računi so celo narasli od 25.9 na 27.8, upniki pa zmanjšali od 164.5 na 149.5. Med aktivi se je povečala gotovina, malo so padle menice, najbolj pa dolžniki. Banka je morala od dolžnikov prevzeti nepremičnin za 7.7 milj. Čisti dobiček se porabi večinoma za odpise.

★

Obiskovalcem XIII. Ljubljanskega velesejma od 3. do 12. junija t. l. Uprava Ljubljanskega velesejma je tudi letos kakor druga leta izdala permanentne legitimacije. Cena legitimaciji je 30 Din, vendar se pri nakupu plača za legitimacijo samo Din 5, ostalih 27 Din pa ob prihodu na velesejem naravnost pri velesejmski blagajni. Z njimi je združena udobnost polovične voznine pri potovanju na velesejem in na povratku. Na odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati žigosati na postajni blagajni v Ljubljani legitimacijo, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pri dohodu v Ljubljano ne oddajte karte postajnemu vratarju, ampak jo dobro shranite. Legitimacija mora biti od imetnika lastnoročno podpisana. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, naroče se pa lahko z dopisnico pri velesejmskem uradu. Za zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno.

Norme za izdelavo zabojev in košar za izvoz sadja. Osrednja komisija za sadje pri ministrstvu trgovine in industrije je določila nove predpise oblik zabojev in košar za pakiranje sadja za izvoz. Vse zaloge starih zabojev in košar se morajo potrošiti do konca t. l. Leta 1934 pa se bodo smeli porabljati za izvoz sadja samo tipizirani zaboji in košare. Izdelava zabojev in košar je s 1. aprilom t. l. dovoljena samo v tipiziranih vrstah. Izdelovanje drugih vrst zabojev je prepovedana.

Mestna hranilnica v Skoplju je začela poslovati 19. t. m.

Borza

Dne 23. maja.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Bruslja, Curiha, Pariza, Prage in Trsta. Popustili so Berlin, London in Newyork, edino Amsterdam je narastel.

V zasebnem kliringu je notiral avstrijski šiling na ljubljanski borzi 8.90, na zagrebški pa je popustil na 8.88 (zaključenih je bilo 15.000 šilingov).

Ljubljana. Amsterdam 2310.40—2321.76, Berlin 1344.58—1355.38, Bruselj 799.13—803.07, Curih 1108.35—1113.85, London 193.64—195.24, Newyork 4963.82—4992.08, Pariz 225.88—227, Praga 170.90—171.76, Trst 298.79—301.19.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.062 Din.

Curih. Pariz 20.38, London 17.515, Newyork 447.50, Bruselj 72.10, Milan 26.95, Madrid 44.25, Amsterdam 208.50, Berlin 121.35, Dunaj 73.31—(58.50), Stockholm 89.90, Oslo 89, Kopenhagen 73, Praga 15.41, Varšava 58.05, Atene 2.52, Carigrad 3.08.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca za državne papirje deloma slabejša, deloma neizpremenjena. Opaža pa se, da se tečaji 7% inv. posojila in agrarjev počasi dvigajo. Promet je bil nekoliko znatnejši: na zagrebški borzi je znašal: vojna škoda 200 kom., begl. obveznice 50.000 in 7% Bler. pos. 2000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 43—46, vojna škoda 195—198, begl. obv. 31—32.50, 8% Bler. pos. 33—36, 7% Bler. pos. 31.50—33.

Zagreb. Narodna banka 3600 den., Priv. agr. banka 219—221, 7% inv. pos. 43.50—45, agrarji 23.50 den., vojna škoda 194—197 (195), 6% begl. obv. 31.75 den. (31.75), 8% Bler. pos. 32—35, 7% Bler. pos. 31.50—32.50 (31.25). — Sladkor Osjek 145—150, Impeks 50 den., Trboveljska 160 den.

Belgrad. Narodna banka 3700—3850 (3700), Priv. agr. banka 220—222 (222, 219), 7% inv. pos. 45—46, agrarji 26.50—27.50 (27.50, 26), vojna škoda 191—193 (191, 195), 6% begl. obv. 32.25—32.50 (32.50, 31.60), 7% Bler. pos. 32.50—53, 7% pos. DHB zaklj. 44.

Dunaj. Don. sav. jadr. 59.25. Alpine 13.—. Trboveljska 16.10. Prager Eisen 213.—. Rima Murany 21.—.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Sombor, Novi Sad, sr. bč., bč. ladja Begej, gor. bč. in srem. 202.50—207.50, bč. potiska in bč. ladja Tisa 205—210, gor. ban 200—205. — Koruza: bč. ladja Tisa in Donava 66—67. — Ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet 48 vagonov.

Sombor. Pšenica: bč., okol. Sombor, srem. in slav. 205—207.50, gor. bč., ban. potisje 207.50—210, ban. 205—207.50, bč. potiska 210—212.50. — Koruza: bč. žel. prompt 61—63. — Moka: bč., ban. št. 0g, 0gg 340—355, 2 320—335, 5 300—315, 6 270—280, 7 170—200, 8 65—67. — Ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet 95 in pol vagona.

Živina

Dunajski prašiči sejem. (Poročilo tvrdke Eduard Saborsky & Co., Dunaj). Prignanih je bilo 9216 pršutarjev in 2310 špeharjev, iz Jugoslavije nič. Na kontumačnem trgu pa je bilo 25 pršutarjev in 145 špeharjev. Cene: špeharji I. 1.58—1.60, II. 1.45—1.57, kmetski 1.55—1.62, pršutarji 1.45—1.60, najboljši 1.65—1.75. Tendenca: cene so ostale neizpremenjene.

Radio

Program Radio-Ljubljana:

Sreda, 24. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva) — 18.00 Angleške plošče — 18.30 Junaki današnjega časa (Pavel Kunaver) — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženskij) — 19.30 Literarna ura: Današnja kriza in mladina (L. Mrzel) — 20.00 Naša bodoča občina (dr. Pirkmajer) — 20.30 Prenos koncerta Trboveljskih slavčkov. — 22 Čas, poročila, salonski kvintet.

Četrtek, 25. maja: 8.15 Poročila. — 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek). — 9 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 10 Grška filozofija in Slovenci (dr. Veber). — 10.30 Mladinski pokret narodne odbrane (B. Sancin). — 11 Samospevi gg. Gostiča in Marjana Rusa. — 12 Čas, plošče. — 15.30 Magistrov šramel-tercet. — 16.30 Recitacije (Valo Bratina). — 17 Radio-orkester. — 20 Pevski koncert Završanovega kvarteta. — 20.45 Pilihov šramel-kvartet. — 21.30 Čas, poročila. — 21.45 Salonski kvintet.

Drugi programi:

Sreda, 24. maja

Zagreb: 20.00 Koncert radio orktestra — **Milano:** 20.30 Domača glasba — 21.00 Komedija — **London:** 19.30 Koncert BBC orkestra — 21.25 Toska, I. dej., opera (Puccini) — **Stuttgart:** 20.00 Zabavni koncert simfoničnega orkestra — **Berlin:** 21.00 Berlinski umetnostni tedni — **Belgrad:** 20.30 Koncert radio orkestra — 21.30 Jugoslovanske pesmi, poje operni sekstet — **Rim:** 20.45 Nacionalna proslava — **Dunaj:** 20.35 »Starejši poklic«, enodejanka, »Most laži«, enodejanka — **München:** 20.15 Zabavni koncert radio orkestra — **Budapest:** 20.15 Operni odlomki.

Četrtek, 25. maja.

Zagreb: 20.30 Koncert radio-orkestra. — **Milano:** 21 »Puritanci«, opera. — **London:** 21 Orkestralni koncert. — 22 Romance in pesmi. — **Stuttgart:** 21 Koncert operetne glasbe. — **Leipzig:** 20.05 Orkestralni koncert. — **Suisse Romande:** 20.15 Kabaretni program. — **Beograd:** 19 Narodne pesmi, poje Žarko Ristič. — 19.30 Slovanska glasba, igra radio-orkester. — 20.30 Narodne melodije in pesmi. — **Rim:** 20.45 »Puritanci«, opera. — **Langenberg:** 21.03 Simfonični koncert. — **Praga:** 19 Harmonike. — 20 Gledališki večer. — **Dunaj:** 21 Joseph Haydnov koncert. — **Budimpešta:** 19.40 Ogrske pesmi. — 20.50 Komedija.

Naznanila

Dev. Marija v Polju. Prosvetno društvo pri D. M. v Polju priredi na Vnebohod ob 16.30 v domu igro »Mlini pod zemljo«. Vstopnina navadna.

PO SLOVENSKI DOMOVINI

Celje

Šolski nastopi gojencev Glasbene Matice v Celju bodo v četrtek 25. maja ob 10 dopoldne, v petek ob 18 in v soboto ob 18 v mestnem gledališču. Sklepna produkcija pa bo v četrtek 1. junija ob 20 tudi v gledališču. Vabljeni so starši in vsak, ki se zanima za delo in razvoj glasbene šole. Vstopnine ni. Vsakdo kupi pri blagajni spored, ki velja kot vstopnica. Pri prvem nastopu igrajo gojenci klavir in vijolinske šole nižje stopnje, na drugem gojenci srednje, na tretjem srednje in deloma višje, na četrtem pa samo višje stopnje in šolski orkester.

Pevska vaja. Danes bo po šmarnični pobožnosti skupna vaja cerkvenega pevskega zbora. Udeležba za vse pevce in pevke strogo obvezna.

Dar Vincencijevi konferenci. Vincencijevi konferenci sv. Danijela v Celju sta darovala namesto venca na grob g. župnika Jožefa Musija g. dr. Rakun in Ljudska posojilnica v Celju vsak po Din 200. Bog plačaj!

Prvo sveto obhajilo otrok okoliške deške narodne šole v Celju bo na Vnebohod ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Duha. Pri tej priliki bo 170 učencev prvič pristopilo k mizi Gospodovi. Vabimo zlasti starše, da prisostvujejo temu pomembnemu dnevu.

Naznanjam cenj. damam, da sem svoj damski salon popolnoma preuredil z vsem komfortom, tako, da delam z najboljšimi aparati.

TAČEK AUGUST

FRIZERSKI SALON, GOSPOSKA UL. 16

Trajne kodre (Dauerwellen) izdelam po najnovejši metodi.

Barvanje las z zelo ceneno **Inecto-Rapid**, kakor tudi z L'Oreal-Henne.

Nega lepote po znanem salonu Getta Vignier »Wiener Kosmetikum« ter vsa v našo stroko spadaj. dela.

Koncert »Oljke«. Pevsko društvo »Oljka« priredi 25. maja ob 15.30 v telovadnici osnovne šole pri Sv. Juriju ob j. ž. koncert, na katerem bo odpelo več Ipavčevih del.

Preselitev odvetniške pisarne. Odvetnik g. dr. Jakob Hodžar je preselil svojo odvetniško pisarno iz prvega nadstropja Ljudske posojilnice v pritličje istotam, kjer se je nahajala svoječasno prodajalna Slomškove tiskovne zadruge.

Vse lastnike motornih vozil v Celju in celjskem okraju opozarjamo, da bo pregled vozil, ki letos še niso bila pregledana, zadnji dan 31. maja ob 11 dopoldne pred upravo policije v Ljubljani. V letu 1933 nepregledana vozila bodo stavljena iz prometa.

Najdena ura. Dne 22. maja je bila najdena na Dečkovem trgu duble ženska zapestna ura.

Crosscountry na 10 km, ki je bil določen za 25. maj, se, kakor smo že poročali, preloži na 18. junij. Razpis se popravlja v toliko, da je pokal za prvo kakor tudi za celjsko moštvo srebrn, kolajna za prvega in drugega pa srebrna ter pozlačena. Tekma obeta pokazati napeto borbo, ker so obljubila udeležbo za junij prva moštva v Sloveniji.

Novo mesto

O smrti 76-letnega starčka Petriča, je poročal torkov »Slovenec«. K poročilu naj dodamo, da starček svoji hčeri ni dal nobenega denarja, da je bil sploh nepreračunljiv in zadnji čas ves zmeden.

Mozelj

Umrl je pred tednom znani kovač Medic.

Osebna vest. Poveljnik tukajšnje orožniške postaje g. Gostič je po 14 letih službovanja v Mozlju odšel na novo službeno mesto v Sodražici. Na njegovo mesto pa je prišel g. Stare, ki je dosedaj služboval v Sodražici. — Šolski upravitelj v Verdrengu g. Filipič je že delj časa na bolezenskem dopustu. Šola (enorazrednica) v tem času nima pouka.

Dravsko polje

Sv. Miklavž. V soboto so naši gasilci napravili po vasi bakljado. Drugi dan jim je po službi božji hočki dekan g. Alojzij Sagaj blagoslovil požarni avto in ob priliki spregovoril lepe besede o gasilskem humanitarnem delu, ki ga opravljajo gasilci. Slovesnosti se je udeležilo sedem sosednjih društev, prepeval pa je moški zbor iz Peker. Popoldne se je vršila na vrtu g. Wrussa veselica, ki je v vsakem oziru uspela. Na ta način je šmiklavško društvo primerno proslavo 5 letnico obstoja.

Fram. V nedeljo, 21. maja so se spoprijeli framski šahisti s priznanim srednješolskim mojstrom Ivanom Lešnikom. Po enourni simultanki je začel Lešnik dobivati. Dobil je 9 partij, zgubil tri. (Tudi te tri bi bil z lahkoto dobil, če bi se bil bolj zavzel.) Simultanka je vzbudila med šahisti mnogo zanimanja, med mnogimi gosti je bilo seveda tudi »kibicev« na mere. V Framu snujejo »Šahovski klub«, ki se misli na binkoštni ponedeljek spet pomeriti z Lešnikom.

Kotlje

Novi obč. odborniki. Na novo sta imenovana v obč. odbor gg. Kamnik Florijan, delavec, Brdinje, in Mlatej Pongrac, posestnik na Brdinjah. Razrešena pa sta odbornika Hudopisk Anton na lastno željo in pred kratkim imenovani odbornik Zabel Vinko. Naša občina ima štiri davčne občine, odborniki pa so razdeljeni tako: Kotlje ima tri odbornike, Podgora, kjer so najmočnejši davkoplačevalci, ima 1 odbornika, Prežkov vrh nobenega odbornika in Brdinje 5 odbornikov. Tu biva tudi največ delavcev.

Občni zbor. Živinorejska zadruga bo imela v nedeljo dne 29. maja takoj po sv. maši svoj redni letni občni zbor pri Toniju.

Ljutomer

40 letnico svojega obstoja je preteklo nedeljo praznovalo prostovoljno gasilno društvo v Strčji vasi in enako v Križevcih pri Ljutomeru. Oboji so se v lepem številu udeležili sv. maše. — Isto noč je v Ljutomeru zgorel Malekov skedenj v bližini glavnega kolodvora.

Nagle smrti je od kapi zadet umrl preteklo soboto g. Simon Jagodič, oče gospe dr. Stajnkove. Izguba mirnega, dobrega in priljubljenega gospoda očeta, oziroma tasta, je hudo zadela dr. Stajnkovo rodbino. Naše sožalje!

Gledališka družina Katoliškega doma v Ljutomeru priredi na binkoštni ponedeljek dne 5. junija svoj družabni izlet v Slov. krajino, in sicer v Črensovce, kjer uprizore v Našem domu verski misterij »Slehernik«, fantovski pevski zbor pa zapoje par lepih narodnih. Opozarjamo vse bližnje Prekmurje na to prireditev. To bo obenem bratski obisk iz tostran Mure.

Dolnja Lendava

Žrtev smrti. V Dolgi vasi je umrla mlada mati, vdova Barbara Horvat. Pokojna je bila služkinja na osnovni šoli v Dol. Lendavi. Prehladila se je, iskala je zdravja tudi v Ljubljani, a Bog je odločil drugače. Pogreba se je udeležilo ogromno število ljudi. Mrvaške obrede je opravil domači dekan ob asistenci obeh kaplanov. Za krsto je stopala žalostna mati in brat pokojne — katehet na osnovni šoli v M. Soboti. Gospodu katehetu izražamo naše iskreno sožalje. Pokojni pa naj sveti večna luč!

Prvo sv. obhajilo. V nedeljo je pristopilo v naši cerkvi 115 otrok k prvemu sv. obhajilu pod vodstvom kateheta g. Bejeka. Vse se je izvršilo na slovesen način. Iz samostana je šla procesija v cerkev, kjer so otroci obnovili krstno obljubo v slovenskem in madjarskem jeziku. Med mašo so pristopili vsi z gorečimi svečami k mizi Gospodovi. Po maši so dobili vsi otroci pri šolskih sestrah dober zajtrk. Gojenke v zavodu so nazadnje prvoobhajancem pokazale na odru še par ljubkih prizorčkov. Na vse ljudstvo je vse to naredilo najboljši vtis. — Bog plačaj vsem, ki so nam vse to preskrbeli!

Sport

PESTER NOGOMETNI SPORED

Naš nogomet je v zadnjem času prav boren na mednarodnih prireditvah, ki so spričo visokih stroškov skoraj popolnoma izostale. Od zunanjih klubov smo videli letos v Ljubljani edino Gradčane, ki pa ne spadajo v mednarodno elito. Ilirija si je na vso moč prizadevala, da si zasigura dobro moštvo mednarodne kvalitete in je uspela. 27. maja bo imela v gostih poljskega prvaka Cracovio, ki bo igral z Ilirijo v nočni tekmi. Dosedaj še nismo videli v Ljubljani zastopnikov poljskega nogometa, čeprav je ondotni nogomet na precejšnji višini, to pa vsled rednih stikov z dunajskimi klubi. Nočna tekma bo prava atrakcija za Ljubljano, ker bo razsvetljava prirejena na povsem drug način, kakor pri prvi nočni tekmi na igrišču Primorja. 60.000 sveč močne žarnice na 35 m visokih drogovih bodo spremenile nočno temo v dnevno svetlobo. Ker je pričakovati za to tekmo veliko zanimanje, se bo vršila predprodaja vstopnic že od ponedeljka dalje v kavarni Evropi.

Sredi junija bo gostoval v Ljubljani amaterski prvak Češkoslovaške, FK Kolin. Tudi ta tekma se bo igrala pri električni luči.

PROPAGANDNI DRUŠTVENI MEETING ASK PRIMORJA.

Danes popoldne ob štirih in jutri dopoldne ob 10 priredi ASK Primorje na svojem igrišču propagandni društveni meeting, ki dovoljuje nastop vsem verificiranim in neverificiranim atletom ljubljanskih klubov Ilirije in samega prireditelja. Ker je to zadnja atletska prireditev pred tekmovanjem za državno prvenstvo za moštva dne 3. in 4. junija, ki omogoča, da vsi tekmovalci, ki bodo nastopili na državnem prvenstvu, kontrolirajo svojo formo v poedinih disciplinah ,je dolžnost vseh, da na imenovani prireditvi nastopijo. Zlasti velja to za atlete, ki letos niso še nastopili. Prijave, ki so prijavnine proste, kakor tudi sam program omogočajo sodelovanje ne samo kvantiteti, temveč tudi kvaliteti. Program je naslednji: sreda, 24. t. m. ob 16: 1. predteki 100 m, 2. skok v daljavo z zaletom, 3. predteki 400 m, 4. met diska, 5. skok v višino z zaletom, 6. tek 1500 m, 7. met krogle, 8. finale 400 m; četrtek, 25. t. m. ob 10: 1. predteki 200 m, 2. troskok, 3. tek 800 m, 4. met kopja, 5. finale 200 m. Start je za atlete ASK Primorja, bivajoče v Ljubljani, obvezen. — ASK Primorje.

Jurija za propagandni društveni miting ASK Primorja. Sodniki morajo biti na igrišču vsakokrat pol ure pred pričetkom tekmovanja. Voditelj tekmovanja: Dr. Kuhelj, vrhovni sodnik: Mihel, starter: Luin, reditelj starta: Sosič, sodniki na cilju in časomerilci: Slamič, Windisch, Vidic, Gorjanc, Kermavner, Grünfeld, geom. Černe, Pevalek, glavni sodnik za skoke in mete: Cek, sodniki za skoke in mete: Bradač, Gnidovec, Kos, Vidic, Kermavner, zapisnikar: Sancin Savo, starter za skoke in mete: Luin, službeni nadzornik tekališča: geom. Černe, Vidic, glavni reditelj: Vončina, poročevalec za tisk: Sancin Savo, zdravnik: dr. Prodan, oglašivač: Soudag. Sestanek jurije v sredo ob 15.30, v četrtek ob 9.30. — Predsednik.

USPEHI JAPONSKIH LAHKOATLETOV

Japonski lahko-atleti so imeli svoj prvi letošnji miting že 22. in 23. aprila, torej šele v začetku sezone in so bili doseženi glede na to, razmeroma dobri rezultati. Startal je tudi znani avstrijski atlet Rinner, ki se vrača iz Amerike preko Japonske v svojo domovino. Doseženi so bili naslednji rezultati: 400 m 1. Masuda 51.2; 2. Rinner 51.7; 100m: Tahan 11 sek.; 200 m: Joshizumi 22.6; 800 m: Imai 2:01.8; 1500 m: Uchida 4:15.6; 5000 m: Kin 15:37; 10 km: Ootami 33:10.4; maratonski tek: 2:37:06; 110 m zapreke: Shimizu 16.4; 400 m zapreke: 58.1; 4×100 m Meijiška univerza: 44.2; 4×400 m: Nipponska univerza 3:44.6; skok v daljavo: Azakura 6.98 m; troskok: Shibata 13.88 m; skok v višino: Asakuma 1.88 m; skok s palico: Nishida 4 m; dirs: Kamijiyo 41.3 m.

Ladoumegeu in Moulines se bosta o priliki nekega meetinga, ki se vrši ta mesec v Parizu, spoprijela na rušenje svetovnih rekordov. Moulines bo poskusil zrušiti rekord na 500 m, ki ga brani Sera Martin.

Mednarodni meeting praške Slavije. Prvi dan tekmovanja ni prinesel kakih posebnih uspehov razen krogle. Znani češkoslovaški atlet Douda jo je treščil 15.37 m daleč.

V kolesarski dirki na 588 km dolgi progi Bordo—Pariz je zmagal Francoz F. Mithouard v rekordnem času. Vreme je bilo zelo slabo, tako, da so morali dirkači skoraj celo progo prevoziti v največjem dežju. Zato je tembolj presenetil rekorden čas, v katerem je prevozil zmagovalec omenjeno progo. Stari rekord, ki je obstojal že od leta 1899, je potolkel Mithouard skoraj za 30 minut. Progo je prevozil šele 24 let stari zmagovalec v času 16:09 (stari rekord 16:35:47). Sledila sta mu Belgijca Van Rysselberghe in Ghyssel v času 16:16:54, odnosno 16:17:16. Nato so sledili še trije Francozi. Omenjeno progo je prevozilo samo šest dirkačev, vsi ostali so odstopili.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dekle

dobro izvežbano v gospodinjstvu in postrežbi bolnikov, išče stalno mesto v župnišču za minimalne zahtevke. Naslov v upr. »Slovenca« pod 5840. (a)

Trgovska pomočnica

z dveletno prakso mešane trgovine želi premestitve s 1. avgustom kjerkoli. Pomaga tudi v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena in pridna moč« št. 5875. (a)

Obupana gospa

brez sredstev prosi usmiljena srca zaposlenja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Hvaležna« št. 100—5886. (a)

Mlado dekle

dobro vzgojeno, išče mesto pri otrocih. Ponudbe pod »Mirna« št. 5888 na upravo »Slovenca«. (a)

Službodobe

Poslovodjo

za vodovodno inštalacijsko obrt iščemo. Ozira se le na one, ki so popolnoma zmožni in voljni delati vsako delo, ki se nanaša na to obrt. Prednost imajo taki, ki razumejo tudi ključavničarsko ali kovaško obrt. — J. Ulčar in drug, Gorje pri Bledu. (b)

Hlapca

pridnega, solidnega in poštenega, sprejmem. Steiner Polde, Ljubljana — Opekarska cesta 31. (b)

2 mesar. pomočnika

rabim. Upoštevajo se samo delavci z dobrimi izpričevali. Ponudbe pod »Zmožni« štev. 5873 na upravo »Slovenca«. (b)

Zaslužek

Lepo provizijo

prejmete pri nabiranju oglasov. Dopise prosim pod »Nujna stvar« 5872 na upravo »Slovenca«. z

Pouk

Šoferska šola E. Čeh

bivša Camernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 38
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastonj in franko.

Denar

60.000 Din posojila

v gotovini, na prvi stavek na veliko dvonadstropno trgovsko hišo z velikim skladiščem, iščem za dobo 1 do 2 let. — Vrednost hiše je najmanj 900.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Celju do 26. maja 1933. (d)

Širite »Slovenca«!

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

obstoječe iz kuhinje, treh sob in pritiklin, se odda s 1. avgustom v Knezovi ulici 32. Poizve se istotam. (č)

Stanovanje

dveh parketnih sob s pritiklinami — takoj oddam. Zvezna 35, Moste. (č)

Več stanovanj

cenenih, družinskih — se odda v centru mesta za avgust ozir. že za julij. - Pojasnila: Konzorcij, Gajeva 9, pisarna. (č)

Oddasta se junija

dve enosobni stanovanji, manjše 300, večje 400 D, event. skupaj za 650 Din. Zg. Šiška, Kosovo, Špančeva pot 192. (č)

Objave

Izjava!

Podpisani Sagadin Ivan, posestnik, Podlože hšt. 58, preklicujem dne 22. marca t. l. glede gg. Sagadin Franca in Katarine, posestnikov in trg. z živino iz Ptujske gore, izrečene žaljivke kot neresnične in jih obžalujem. Zahvaljujem se njima za odstop od tožbe. V Ptuju, dne 11. maja 1933. Sagadin Ivan s. r. (o)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Lepo posestvo

pri Zagradcu na Dolenjskem po zelo nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5880. p

Gostilno, posestva

14 oralov, v Marenberku, sedež uradov, proda Zagorski, Maribor, Frančiškanska ulica 21. (p)

Kupimo

Amerikanska dvigala

kupi Reven Peter, Pod Sv. Trojico št. 241, pošta Vrhnika. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36,** vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Kupim stare majolike

stare ure na stebričkih in druge, stare kozarce, porcelan itd. Pridem tudi na dom. Golob Marija, Gallusovo nabrežje štev. 29, Ljubljana. (k)

Priporočajte povsod dnevnik SLOVENEC

Živali

Koza

dobra za molžo, mlada, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5874. (l)

Glasba

Harmoniko

z 11 basi ugodno prodam. Modic, Kopitarjeva 4. (g)

Prodamo

Če avto svoj star prodajaš al' motorja bi znebil se rad brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjš' inserat

Modna konfekcija!

Najboljši nakup! A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (l)

Joughurt, kéfir

mleko, razni sir, najbolje in najceneje v Mlekarni, Tyrševa (Dunajska) c. 17. Kličite tel. 27-01. (l)

Vrvarske izdelke

vseh vrst, mreže za postelje, ležalne stole, podnožnice, dobite najceneje in najbolje pri

I. Andlovic,

Mestni trg 9 (poleg Skaberneta). Ugoden nakup pristne goveje žime in morske trave.

Nekaj koles

rabljeni in novih, poceni prodam. Dvorakova ulica 3/I, levo. (l)

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Obrt

Priporočam

cenj. damam in gospodom moderno friziranje in manikiranje. — Jože Strgar, Miklošičeva 13. (t

Žične posteljne vloge

in zložljive železne postelje izdeluje najceneje ter sprejema iste v popravilo Pavel Strgulec, Gosposvetska cesta 13, Kolizej, Ljubljana (t)

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Boboričeva ulica 5

Sveže najfineiše norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrgovina z žitom.
Resljeva cesta 24.

Novootvorjeni

damski salon Jožica Kumelj, Ljubljana, Gledališka ulica 2/II, izvežbana v inozemstvu, se priporoča c. damam za prvovrstno in hitro izdelavo vse damske garderobe. - Cene konkurenčne! - V specijalni prikrojevalnici prikrojimo vsako obleko po meri in žurnalu, kjer dobite tudi navodila za nadaljnjo izdelavo. (t)

GREŠITE MNOGO
ako ne čitate redno
SLOVENCA

Zobobol

odstrani

-ALGA-

proti trganju

v zobeh in glavi

se navadno priporoča masaža

ZA MASAŽO JE

ALGA

1 steklenica ALGA Din 14·—

(Reg. br. 18.117/32)

Najtoplejše kopališče Dravske banovine

CATEZKE TOPLICE

pri Brežicah

so odprte od 14. maja t. l. Radioaktivna terma 50°C zdravi revmatizem, išias in ženske bolezni. V predsezoni popusti! — Zahtevajte prospekte!

Glavno zastopstvo

dobre, renomirane tovarne se odda. Izurjenim, resnim gospodom se nudi izvanredna prilika

za sigurno življenjsko eksistenco

Poleg plače tudi delež na obratu. Samo resni interesenti z najboljšimi referencami in ki razpolagajo s kapitalom ca. Din 60.000.—, naj pošljejo oferte, po možnosti v nemškem jeziku, s prepisi spričeval in sliko na: »Seriöse Tätigkeit 13.201« na Annoncen-Expedition Piras, Prag II, Bredovska 1.

„BOGOLJUB“

Marijansko glasilo — Družinski list — Vzgojni mesečnik — je dovršil 30. leto.

Kongreganisti, sinovi in hčere Marijine!

Naša družbena dolžnost je, da vsi naročimo in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«

Družinski očetje in matere!

Oskrbite si v »BOGOLJUB«-u izdatno pomoč pri resnično težki in odgovorni nalogi krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je »BOGOLJUB« najlepši cerkveni list, ki prinaša v vsaki številki celo vrsto izbranih in krasno izdelanih slik v bakrotisku.

Cena Din 20·— letno.

Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabiralci in nabiralke novih naročnikov dobe lepe nagrade. — Povejte to vsem, kjer »BOGOLJUB«-a še nimajo. — Naroča se v

Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani ali pa pri vodstvu Marijine družbe.

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki so spremili v tako velikem številu našo preljubo, nepozabno mamico

Nežo Vidmar

na zadnji poti, najiskrenejša zahvala! Zlasti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini iz Zreč, Konjic, Skomarja in Sv. Kunigunde na Pohorju, posebno preč. g. arhidijakonu Francu Tovorniku iz Konjic za pretresljivi poslovilni govor ob grobnici, cerkvenim pevskim zborom iz Zreč in Konjic za ganljive žalostinke, požarni brambi iz Konjic za častno spremstvo, vsem številnim darovalcem cvetja in vencev, vsem mnogobrojnim sožalnim izjavam, vsem vsem, ki ste nam pomagali in pripomogli k tako veličastnemu pogrebu.

Ponovno še vsem najiskrenejša zahvala in prosimo, ohranite blagopokojnico v najlepšem spominu!

Zreče, dne 22. maja 1933.

ŽALUJOČI SOPROG IN OTROCI.

Nov zvezek pridig

za nedelje in praznike:

DR. MIHAEL OPEKA

Raztreseno klasje

II. zvezek — 17 govorov — je ravnokar izšel in stane nevezan Din 24·—, polplatno Din 32·—, platno Din 40·—. Založila

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Popolen seznam dr. Opekovih govorov (24 knjig) je brezplačno na razpolago.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock :: Voigtländer, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi fototrgovina Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani, Miklošičeva c. 5

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hispala, povest, broš. 28 Din, vez. 40 Din. — Pierre L'Ermitte: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš. 30 Din, vez. 42 Din — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din, vez. 45 Din — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš. 32 Din, vez. 42 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Samuel Lover:

RORY O'MORE 26

Irski ljudski roman.

Nato je nekaj časa molčal, potem pa vprašal, kateri dan v mesecu je. Ko je to izvedel, so se mu obrvi namrščile in videlo se mu je, da je osupel in nekam prestrašen. Nazadnje je izpregovoril:

»O'More, zaprite vrata in pridite bliže k meni, rad bi vas nekaj vprašal, a pri zveličanju vaše duše vas rotim, da mi odgovorite po pravici. Vem, da se mi je bledlo in vem, da sem med tem veliko govoril. Zdaj mi pa povejte resnico, ali sem kaj posebnega govoril med svojo blodnjo?«

»Ste,« je odvrnil Rory in mu smehljaje se gledal v oči s tistim pogledom, ki ga je zmožen samo pošten človek.

De Laciju je ob tistem smehljaju in pogledu kar odleglo. Rorijev pogled mu je hkrati pokazal, da je to posebno bister fant, ki razume, zakaj to vprašuje, in ki je tudi ugenil ves njegov položaj.

»Brez dvoma veste, kdo sem,« je zopet povzel de Lacy.

»In sabljico pripasano in puškico nabasano,« je Rory zadeklamiral in se namuznil.

De Lacy se je smehljal načinu, kako je Rory opisal to, kar ve.

»Da, prav imate,« je dejal de Lacy. »Pa tudi veste, da nisem vojak kralja Jurija?« na kar je Rory zapel z globokim glasom:

»Vive la, Francozi pridejo,
vive la, prijatelji nam zvesti so;
vive la, Francozi pridejo,
kaj 'boge ženke naj počno!«

»Vi ste bistroumen fant, O'More.«

»Zadosti neotesan z vami, gospod.«

»Ne, res, kakor sije solnce,« ga je zagotavljal de Lacy. »Zdaj mi pa povejte, ali žene kaj o tem vedo?«

»Niti pičice ne. Toliko vedo, kolikor nerojeno dete, samo Mary pravi...«

»Kaj?« je de Lacy prestrašen vprašal.

»Da ste zaljubljeni, gospod, a prosim, odpustite mi.«

»O, to je vse? Prav ima! No, vi ste bistroumna družina vsi skupaj.«

»Ni treba veliko bistroumnosti za to,« je odvrnil Rory, »če gre za ljubezen, je treba samo iskrice, pa ženi ne ostane skrito. Na mehko stran moškega srca se dobro razumejo. Najneumnejša med njimi je za kaj takega vedno dovolj modra.«

»O'More,« je čez nekaj časa zopet začel de Lacy. »Vi spadate k združenim Ircem?«

Rory se je smehljal.

»Vi ste torej združen Irec?« je še enkrat vprašal de Lacy.

»Iz vsega srca,« je poudaril Rory.

»Tedaj sem pomirjen,« je dejal de Lacy in mu ponudil roko, katero je Rory prijel in de Lacy mu jo je krepko stisnil.

»Bog bodi češčen!« je dejal Rory, »a zakaj vas to tako pomirja?«

»Ker lahko izvršite poslanstvo namesto mene, Rory, sicer bo vse izgubljeno; to se pravi, če hočete.«

»Če hočem! Do konca sveta bi šel za dobro reč!«

»Pogumen fant ste,« je dejal de Lacy.

»Povejte mi,« je vprašal Rory, »ali nam Francozi res pridejo pomagat?«

»Brez dvoma, Rory, in vi boste navdušen sel njihovega prihoda, če boste naredili pot, ki želim, da bi jo napravili.«

»Oh, to bo najsrečnejši dan v mojem življenju, dostojanstveni!«

»Potem pa ne smeva izgubljati časa. Prej sem vas vprašal, kateri dan v mesecu je danes in srce se mi je skrčilo, ko ste mi povedali; obljubil sem namreč, da bom jutri v ..., kjer me čaka agent iz Francije, ki prinaša poročilo za Irsko. Da bi sam šel tja, je nemogoče. Ali torej res hočete prevzeti to nalogo, Rory?«

»Z dušo in telesom!« je navdušen vzkliknil Rory, »ponosen bom na to.«

»Pojdiva torej v ...,« je dejal de Lacy, »in tam na obrežju je gostilna.«

»Pri moji veri, saj jih je več kakor ena,« je dejal Rory.

»Tista gostilna pa, ki jo imam v mislih, ima posebno znamenje...«

»O, že vem,« ga je prekinil Rory, čigar narodna nestrpnost mu ni dala, da bi počakal na de Lacijeva navodila, »to je gostilna ‚Pri kravi in samokolnici'.«

»Ne,« je dejal de Lacy, ki si ni mogel kaj, da se ne bi smejal čudni sestavi znamenja, katero je Rory omenil, »ampak gostilna ‚Pri mački in pihalu na meh'.«

»O, to je čisto navadno znamenje,« je pripomnil Rory.

»Vi dobro poznate to mesto, kakor vidim,« je rekel de Lacy.

»O, nikakor ne,« je odvrnil Rory. »Nisem bil vsaj kakor enkrat samkrat tam in takrat sem bil slučajno na obrežju, kjer sem videl znamenje s kravo in samokolnico; takega še nisem videl nikdar prej, zato te tako v oči bode, da ga ne moreš prezreti.«

»Tisto pa ni znamenje za hišo, kamor boste šli, zapomnite si.«

»Zanesite se, gospod, vem, da je moje znamenje mačka in pihalo na meh.«

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Franc Kremžar.